

Suvestinė redakcija nuo 2021-01-01

Sprendimas paskelbtas: TAR 2020-02-12, i. k. 2020-03046

ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2020–2022 METŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO PATVIRTINIMO

2020 m. vasario 6 d. Nr. K-4

Alytus

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 40 punktu ir įgyvendindama Alytaus rajono savivaldybės strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2013 m. birželio 14 d. sprendimu Nr. K–169 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės strateginių veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo priežiūros tvarkos aprašo tvirtinimo“ (su pakeitimais), 39 punktą, Alytaus rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

patvirtinti Alytaus rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginį veiklos planą (pridedama).

Savivaldybės meras

Algirdas Vrubliauskas

**ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2020–2022 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS
PLANAS**

Asignavimų valdytojas (-ai)	Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktorius, 188718528 Alytaus rajono savivaldybės kontrolierius, 188652583 Alytaus r. Butrimonių gimnazijos direktorius, 190244763 Alytus r. meno ir sporto mokyklos direktorius, 190247688 Alytaus rajono Daugų Vlado Mirono gimnazijos direktorius, 190244044 Alytaus r. Krokialaukio Tomo Noraus-Naruševičiaus gimnazijos direktorius, 190245331 Alytaus rajono savivaldybės kultūros centro direktorius, 304562801 Alytaus r. Miroslavo gimnazijos direktorius, 290245670 Alytaus r. Pivašiūnų gimnazijos direktorius, 190245865 Alytaus rajono savivaldybės Pivašiūnų globos namų direktorius, 304081885 Alytaus rajono savivaldybės biudžetinės įstaigos priešgaisrinės apsaugos tarnybos direktorius, 188731956 Alytaus rajono savivaldybės Miroslavo globos namų direktorius, 153713044 Alytaus rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktorius, 301785539 Alytaus r. Simno gimnazijos direktorius, 290244230 Alytaus rajono Simno specialiosios mokyklos direktorius, 190984347 Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktorius, 188202383
--------------------------------	---

APLINKOS IR IŠTEKLIŲ ANALIZĖ

Išorinės aplinkos analizė:

Politiniai veiksniai

Alytaus rajono savivaldybė veiklą vykdo ir įvairias funkcijas atlieka vadovaudamasi ne tik vidiniais dokumentais (nutarimais, įsakymais tvarkomis ir pan.), bet labai didelę reikšmę turi Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Seimo privalomojo, rekomendacinio ir informacinio pobūdžio teisės aktai.

Vyriausybė siekia ekonomikos augimo, užimtumo didinimo, skurdo ir socialinės atskirties mažinimo, energinio efektyvumo ir saugumo didinimo, švietimo, mokslo, kultūros ir sveikatinimo politikos įgyvendinimo gerinant kokybę ir prieinamumą, Europos Sąjungos, užsienio ir gynybos politikos stiprinimo. Tai yra prioritetinės Vyriausybės kryptys, kuriose ypač reikalingos permainos. Vyriausybė taip pat vykdydys buvusio ministrų kabineto pradėtų ir šaliai naudingų darbų tęstinumą.

Lietuva, ieškodama šaltinių šalies konkurencingumui didinti, palankioms investicijoms ir verslo plėtros kūrimui vadovaujasi ir Europos komisijos 2010 metais priimta strategija – „Europa 2020“, tai visos Europos Sąjungos augimo strategija, kurią užsibrėžta įgyvendinti iki 2020 metų. Strategijoje numatyti penki dideli tikslai užimtumo, inovacijų, švietimo, socialinės įtraukties, klimato ir energetikos srityse.

Trys strategijos „Europa 2020“ užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties sričių pavyzdinės iniciatyvos yra:

- „Judrus jaunimas“ – iniciatyva, kuria siekiama gerinti jaunimo įsidarbinimo galimybes, padedant studentams ir stažuotojams įgyti patirties kitose šalyse bei gerinant mokymosi ir stažavimosi Europoje kokybę ir patrauklumą.
- „Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkė“ – iniciatyva, kuria siekiama suteikti naują impulsą darbo rinkos reformoms, padedant žmonėms įgyti būsimoms profesijoms reikalingų įgūdžių, kurti naujas darbo vietas ir peržiūrėti su užimtumu susijusius ES teisės aktus.
- „Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi platforma“ – iniciatyva, kuria siekiama paremti visais lygmenimis vykdomą darbą, kad būtų įgyvendintas vienas pagrindinių ES tikslų – pasiekti, kad iki 2020 m. bent 20 milijonų žmonių išbristų iš skurdo ir integruotųsi visuomenėje. 2020 metai svarbūs Lietuvai, mat dabar įsibėgėja 2014–2020 m. investicijų periodas. Fiksuojamas sąvokos pokytis, ES finansai vadinami ne be parama, o investicijomis.

Europos Sąjungos (ES) sanglaudos politika – tai bendroji ES politika, kurios tikslas – mažinti išsivystymo skirtumus tarp ES regionų. Šiuo tikslu visa ES yra padalinta į regionus, kurie pagal jų išsivystymo lygį (lyginant BVP vienam gyventojui rodiklį su ES vidurkiu) yra suskirstyti į tris kategorijas:

- **Mažiau išsivystę regionai** (BVP vienam gyventojui mažesnis nei 75 proc. ES vidurkio). 2014–2020 m. laikotarpiu iš ES struktūrinių fondų **72** mažiau išsivysčiusiems regionams (tarp jų ir Lietuvai) numatyta skirti **182,2 mlrd. eurų** (einaimosiomis kainomis);
- **Pereinamojo laikotarpio regionai** (BVP vienam gyventojui tarp 75 ir 90 proc. ES vidurkio). 2014–2020 m. laikotarpiu iš ES struktūrinių fondų **51** pereinamojo laikotarpio regionui numatyta skirti **32,4 mlrd. eurų** (einaimosiomis kainomis);
- **Labiau išsivystę regionai** (BVP vienam gyventojui didesnis nei 90 proc. ES vidurkio). 2014–2020 m. laikotarpiu iš ES struktūrinių fondų **151** labiau išsivysčiusiam regionui numatyta skirti **54,4 mlrd. eurų** (einaimosiomis kainomis).

ES sanglaudos politika įgyvendinama Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo, įskaitant „Jaunimo užimtumo iniciatyvos“ ir Sanglaudos fondo lėšomis bei pasitelkiant kitas finansines priemones. 2014–2020 m. laikotarpio ES biudžete numatyta 351,8 mlrd. eurų (arba trečdalis viso ES biudžeto) skirti ES sanglaudos politikos tikslams: ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo tikslui ir Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui.

2014–2020 m. laikotarpiu pabrėžiama ES sanglaudos politikos **sąsaja su strategijos „Europa 2020“ tikslais** – skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą, tikintis kryptingai artėti pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo link. Šio strateginio

matmens nustatymas reiškia tai, kad ES sanglaudos politikos lėšomis siekiama strategijoje „Europa 2020“ nustatytų tikslų. „*Daugiau Europos už tuos pačius pinigus!*“ – tai 2014–2020 m. laikotarpio moto.

2014–2020 m. ES sanglaudos politikos kontekste ES valstybės narės yra pasirengusios nedidindamos finansinių išteklių kuo efektyviau kurti pridėtinę vertę ES viduje. Šis siekis lėmė modernaus ES sanglaudos politikos biudžeto principų susiformavimą.

2014–2020 m. laikotarpiu svarbus tampa **koncentracijos principas**, pagal kurį investicijos koncentruojamos į ribotą skaičių prioritetų, atsižvelgiant į tai, kad apčiuopiamos naudos jos duos tik tuo atveju, kai bus investuojama į tuos sektorius, kuriems tų investicijų labiausiai reikia ir kuriuose galima pasiekti didžiausio pokyčio.

Iki šiol didelė reikšmė buvo skiriama lėšų panaudojimui (tiek Lietuvoje, tiek ir kitose ES valstybėse narėse). 2014–2020 m. laikotarpiu akcentuojama **rezultatai** ir jų pasiekimas. Rezultatai atspindės siekiamų rodiklių reikšmės. Jų nepasiekus, bus imamasi priemonių užtikrinti efektyvų lėšų panaudojimą ir tai gali sąlygoti būtinybę perprogramuoti lėšas, keisti strateginius dokumentus ir kt.

Sanglaudos politikos reglamentuose yra nustatytos **išankstinės sąlygos**, kurios turi būti įgyvendintos, norint panaudoti ES fondų lėšas. Šios sąlygos atsiranda dėl to, kad laikomasi pozicijos, jog efektyvios investicijos, galinčios atnešti norimą rezultatą, gali būti atliekamos tik tada, kai egzistuoja ilgalaikis tokių investicijų planas (t. y. strategija, programa ar kt.), įgyvendinimas neprieštarauja ES vykdomai politikai bei yra sukurti mechanizmai ir turima gebėjimų efektyviam įgyvendinimui užtikrinti. Taip pat svarbios makroekonomikos sąlygos, kurių esmė ta, kad nesilaikant fiskalinės drausmės viešuosiuose finansuose (išaugus infliacijai, padidėjus valstybės skolai ar biudžeto deficitui), gali būti stabdomi mokėjimai, keičiami strateginiai dokumentai ir pan.

2014–2020 m. laikotarpiu daugiau dėmesio skiriama **iniciatyvoms, kylančioms iš vietinio lygmens**. Numatomi įgyvendinti nauji mechanizmai (integruotos teritorinės investicijos ir bendruomenių inicijuojama vietos plėtra), iniciatyvą atiduodantys į aktyvių bendruomenių rankas. Taip pat remiamos tvarios miestų plėtros priemonės, kurioms įgyvendinti skiriama mažiausiai 5 proc. Europos regioninės plėtros fondo lėšų nacionaliniu lygiu.

2014–2020 m. laikotarpiu didelės pastangos dedamos siekiant **supaprastinti administravimo procesą**, t. y. standartizuojamos procedūros, elektronizuojamos formos atsisakant popierizmo, taikomas paprastesnis atsiskaitymas projektams iki 50 tūkst. eurų. Taip pat atliekami veiksmai, užtikrinantys geresnį planavimą ir mažesnį veiklų dubliavimąsi bei padedantys užtikrinti geresnį koordinavimą su kitomis ES priemonėmis, pavyzdžiui, programa „Horizontas 2020“, Europos

2013 m. gruodžio 17 d. (Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai metu) buvo patvirtinti ES sanglaudos politikos reglamentai, kuriuose nustatytos ES sanglaudos politikos įgyvendinimo, ES fondų paskirstymo, valdymo ir administravimo taisyklės. ES sanglaudos politikos reglamentų paketą sudaro keturi reglamentai:

- Bendrųjų taisyklių, reglamentuojančių Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Europos socialinio fondo (ESF), Sanglaudos fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EZŪFKP) ir Europos jūrų ir žuvininkystės fondo (EJŽF) veiklą;
- Europos regioninės plėtros fondo;
- Sanglaudos fondo;
- Europos socialinio fondo.

Šiuose reglamentuose išskirti 11 teminių tikslų ir juos detalizuojantys investiciniai

prioritetai. Kiekviena ES valstybė narė, atsižvelgdama į jai kylančius iššūkius ir egzistuojančius plėtros poreikius, galėjo pasirinkti skirtingus teminius tikslus. Dažniausiai mažiau išsivysčiusios valstybės narės susiduria su daugiau iššūkių nei labiau išsivysčiusios ir dėl to turi didžiausius plėtros poreikius skirtingose srityse, todėl jų prioritetai nacionaliniu lygiu įgyvendinant ES sanglaudos politiką yra plačiausi.

Pagrindiniai nacionaliniai strateginiai dokumentai, skirti įgyvendinti 2014–2020 m. ES sanglaudos politiką, yra:

- partnerystės sutartis (Europos Komisijos patvirtinta 2014 m. birželio 20 d.);
- 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programa (Europos Komisijos patvirtinta 2014 m. rugsėjo 8 d.).

Šie dokumentai parengti remiantis 2014–2020 m. nacionalinės pažangos programa (NPP), patvirtinta 2012 m. lapkričio 28 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“, kuri skirta strategijos „Europa 2020“ ir Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ nuostatoms įgyvendinti ir apimanti ne tik ES fondus, bet ir kitus finansavimo šaltinius.

Partnerystės sutartis apibrėžia Europos struktūrinių ir investicinių fondų (ESI fondai) panaudojimo 2014–2020 m. laikotarpiu strategiją. Pagal šią sutartį Lietuvai skirta 8,386 mlrd. eurų iš penkių ESI fondų:

- Europos regioninės plėtros fondo;
- Europos socialinio fondo;
- Sanglaudos fondo;
- Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai;
- Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo.

Prioritetinių sričių, finansuojamų iš penkių ESI fondų ir apimančių ES sanglaudos, žemės ūkio ir žuvininkystės politikas, apjungimas viename dokumente skatina veiklų integralumą, užtikrina geresnį koordinavimą tarp atskirų finansinių instrumentų, mažina veiklų dubliavimosi atvejus, sukuria bendrus stebėsenos mechanizmus.

Pagal Partnerystės sutartį parengtos trys programos:

- 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programa (6,709 mlrd. eurų), skirta įgyvendinti ES sanglaudos politiką Lietuvoje. Šioje veiksmų programoje numatomos iš Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo finansuotinos veiklos Partnerystės sutartyje identifikuotiems iššūkiams įveikti ir ekonominiais bei socialiniams pokyčiams Lietuvoje pasiekti 2014–2020 m. laikotarpiu;

- Lietuvos 2014–2020 metų kaimo plėtros programa (1,613 mlrd. eurų), skirta įgyvendinti ES žemės ūkio politiką Lietuvoje;

- žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programa (0,063 mlrd. eurų), skirta įgyvendinti ES žuvininkystės politiką Lietuvoje.

2014–2020 m. laikotarpio pagrindinių ES struktūrinių fondų paramos kryptys, daugiausiai keturiems investavimo prioritetams, pagal šiuos tematinis tikslus:

1. užimtumo didinimas ir parama darbo jėgos judumui;
2. investicijos į švietimą, įgūdžius ir mokymąsi visą gyvenimą;
3. kova su skurdu ir socialines įtraukties skatinimas;
4. Institucinių gebėjimų stiprinimas ir veiksmingas viešasis administravimas.

Kita labai svarbi strategija, siekiant užtikrinti sklandų Europos Sąjungos reikalų koordinavimą šalyje, garantuoti veiksmingą nacionalinių interesų įgyvendinimą, kuri parengta atsižvelgiant į Europos Sąjungos politikos dokumentus, galiojančius iki 2020 metų, Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030““ patvirtina Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-1515. Tai valstybės vizija ir raidos prioritetai bei jų įgyvendinimo kryptys iki 2030 metų. Šiuo pagrindiniu planavimo dokumentu turi būti vadovaujama priimant strateginius

sprendimus ir rengiant valstybės planus ar programas. Šiai Lietuvos pažangos strategijai įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“ buvo patvirtinta 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programa. Programoje atsižvelgiama į ES politines nuostatas, aprašomos ilgalaikių valstybės prioritetų įgyvendinimo kryptys, numatomas ES finansinės paramos panaudojimas ilgalaikiams valstybės prioritetams įgyvendinti. Nacionalinėje pažangos programoje esminės regioninės politikos gairės aprašomos kaip šios programos (horizontalusis prioritetas) „Regioninė plėtra“. Todėl savivaldybė, kaip viena iš svarbiausių partnerių įgyvendinant regioninę politiką, taip pat turi prisidėti prie strategijos įgyvendinimo, planuodama savo investicijas, ypač regioninės plėtros srityje.

2016 m. spalio pabaigoje Lietuvos Respublikos piliečiai išrinko naują 2016-2020 m. kadencijos Seimą. Taip pat darbus pradėjo ir naujoji XVII vyriausybė. Programos socialinės apsaugos srityje įsipareigojama kurti palankią šeimai aplinką, kompleksiskai spręsti vaikų globos ir įvaikinimo problemas, remti paslaugas šeimoms teikiančias nevyriausybinės organizacijas ir bendruomenes, mažinti smurtą ir kovoti su patyčiomis.

Sveikatos apsaugos sistemoje siekiama veiksmingos ir skaidrios sveikatos apsaugos sistemos, gerinti darbo sąlygas medikams, užtikrinti efektyvią ligų prevenciją ir ankstyvąją diagnostiką, veiksmingą kovą su žalingais įpročiais, teikti realią pagalbą neįgaliems vaikams ir jų šeimoms, pritaikyti aplinką ir paslaugas specialiųjų poreikių turintiems žmonėms. Vyriausybė aktyviai kovoja su žalingais įpročiais ir siekia, kad prekiauti alkoholiniais gėrimais būtų galima tik specializuotose parduotuvėse, leidžia stiprų alkoholį įsigyti ir vartoti nuo 20 metų, didina alkoholinių gėrimų ir tabako akcizus ir kt.

Vyriausybės ilgalaikis tikslas yra suderinti sąlygas ekonomikos vystymuisi, gyventojų gerovei ir aukšties aplinkos kokybės standartams. Tam pasiekti numatomos keturios veiksmų grupės: darnaus gamtos ir žmogaus sambūvio skatinimas, rūpinimasis biologinės įvairovės išsaugojimu, aplinkosauginis visuomenės sąmoningumo skatinimas, darnios, atsakingos ir konkurencingos ūkio politikos formavimas. Vyriausybės programoje – skurdo ir regioninės atskirties įveikimas: investicijos į darbo vietų kūrimą regionuose, regionų patrauklumas ir verslumas, kompleksinės paslaugos ir užimtumo galimybės pagyvenusiems žmonėms. Vyriausybės siekia visiems prieinamo kokybiško švietimo, vientisos mokytojų rengimo, kvalifikacijos tobulinimo ir perkvalifikavimo sistemos. Įgyvendinant švietimo finansavimo reformą bendrajame ugdyje numatoma pertvarkyti mokyklų finansavimo metodiką. Vyriausybė nuo 2018-09-01 atsisakė „mokinio krepšelio“ principo ir siekdama efektyvaus lėšų paskirstymo įdiegė „Klasės krepšelio“ modelį, nustatė pedagogų etatinio apmokėjimo tvarką. Bus skiriamas dėmesys mokslinių tyrimų ir inovacijų plėtrai.

Nemažas dėmesys skiriamas kultūros sričiai – Vyriausybė planuoja tobulinti paramos kultūrai sistemą, siekti visiems prieinamos ir įtraukiančios kultūros. Siekiama, kad stiprėtų regioniniai švietimo ir kultūros centrai – bibliotekos, jaunimo centrai ir kitos įstaigos, taip pat kaimo bendruomenės.

Finansų srityje Vyriausybė siekia užtikrinti skaidrią viešųjų finansų politiką, įtvirtinti paprastesnę ir teisingesnę mokesčių politiką, subalansuotą pensijų sistemą, mažinti šešėlinę ekonomiką.

Alytaus rajono savivaldybė, organizuodama savo veiklą, atsižvelgia į savivaldybei tiesioginį ir netiesioginį poveikį turinčius ES rekomendacinio pobūdžio dokumentus – rekomendacijas, gaires, strategijas. ES teisės aktai reguliuoja daugelį sričių, tradiciškai priklausančių regioninės ir vietos valdžios kompetencijai: viešuosius pirkimus, aplinkos apsaugą, ekonominės veiklos reguliavimą, viešųjų paslaugų teikimą, privačių įmonių subsidijavimą.

Alytaus rajono savivaldybė atsakingai įsisavina ES struktūrinės paramos lėšas. Rengiami projektai, skirti infrastruktūrai plėtoti, gyvenamosios aplinkos gerinimui, gamtos ir kultūros paveldo išsaugojimui, užimtumui didinti, viešųjų paslaugų kokybės ir prieinamumo didinimui.

Svarbiausi norminiai teisės aktai, kuriais savo veikloje vadovaujasi Alytaus rajono savivaldybė, yra Europos vietos savivaldos chartija, Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, vietos savivaldą reglamentuojantys teisės aktai, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų

ribų įstatymas, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, Alytaus rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentas, Alytaus rajono savivaldybės administracijos veiklos nuostatai ir kiti savivaldos institucijų veiklą reglamentuojantys dokumentai.

Savivaldybės ekonominius klausimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas, Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų planavimo, rengimo, tvirtinimo procedūros reglamentuotos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ ir kita.

Alytaus rajono savivaldybė, planuodama savo veiklą, privalo taip pat įvertinti šiuos dokumentus: Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX–1187 patvirtintą Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, kurioje numatytos visų Lietuvos ūkio šakų ir sektorių ilgalaikės plėtros kryptys (ilgalaikiais valstybės raidos prioritetais nustatyti – žinių visuomenė, saugi visuomenė ir konkurencinga ekonomika), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“ patvirtintą Nacionalinę darnaus vystymosi strategiją, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-12-18 nutarimu Nr. 1281 „Dėl Lietuvos inovacijų plėtros 2014-2020 metų programos patvirtinimo“ patvirtintą Lietuvos inovacijų plėtros 2014–2020 metų programą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ patvirtintą Strateginio planavimo metodiką (su pakeitimais), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1435 „Dėl strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijų patvirtinimo“ patvirtintas strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijas.

Ekonominiai veiksniai. Lietuvos ekonomikos raida ir perspektyvos

Pasaulio ekonominis aktyvumas tebėra gana didelis, tačiau jo raida įvairiuose regionuose tampa mažiau vienoda. Ekonominis augimas yra sustiprėjęs JAV, kur aktyvumą skatinančiai veikia fiskalinės politikos sprendimai ir didėjančios privačiojo sektoriaus išlaidos. Stipri vidaus paklausa didina JAV importą, tuo prisidedama prie pasaulio prekybos srautų. Tačiau pastarieji šiuo metu vis dėlto auga mažiau nei prieš keletą ketvirčių. Užsienio prekybos plėtra ypač prislopo išsivysčiusiose šalyse – euro zonoje, Japonijoje, kai kuriose kitose šalyse. Būtent šioje šalių grupėje 2019 m. ekonominis aktyvumas šoktelėjo labiausiai, tuo padidinęs viso pasaulio ūkio plėtrą, o pastaruoju metu šiose šalyse daugelis makroekonominių rodiklių tapo mažiau veržlūs – lėčiau auga apdirbamoji gamyba, importas ir eksportas, sumenko pasitikėjimo rodikliai. Tarptautinei prekybai vis svarbesnis tampa neapibrėžtumas dėl jos perspektyvų. Įvestų prekybos suvaržymų tiesioginis poveikis yra ribotas – šie suvaržymai taikomi tik gana nedidelei pasaulinės prekybos daliai. Daug didesnę įtaką tiek prekybos srautams, tiek ekonominiam aktyvumui gali daryti rizika, kad įtampa prekybos srityje padidės ir kad vis labiau bus nutolta nuo pasiekimų laisvosios prekybos srityje. Didesni prekybos suvaržymai didintų įmonių sąnaudas, mažintų gyventojų perkamąją galią, o tai galėtų paveikti namų ūkių vartojimą, investicijas, darbo rinkos rodiklius. Poveikį makroekonominiai raidai galėtų turėti ir prastesni lūkesčiai, skatinantys tiek gyventojus, tiek įmones atidėti išlaidas. Tikėtina, kad neapibrėžtumas dėl tarptautinės prekybos srautų jau turi įtakos įmonių sprendimams.

Mažiau didėjanti paklausa prekybos partnerėse turi poveikį Lietuvos eksportui. Mažiau nei pernai kyla lietuviškos kilmės prekių eksportas. Prie jo augimo sulėtėjimo daugiausia prisideda menkiau didėjanti paklausa ES šalyse. Bemaž visiškai išblėso reeksporto plėtra – pernai daug didėjusi Rusijos importo apimtis gerokai pakėlė Lietuvos reeksportą į šią šalį, o šiemet, Rusijos importui augant mažiau, reeksportas beveik nustojo kilti.

Kitaip nei išorės paklausa, su vidaus ūkine raida susiję makroekonominiai rodikliai kol kas neišsiviečia. Pernai pradėjusios gana svariai augti, šiemet toliau reikšmingai didėja investicijos. Tiesa, pernai sparčiau kilo investicijos į gamybos priemones (nemaža jų dalis importuojama), o šiemet labiau gausėja investicijų į pastatus ir statinius. Tai siejama su numatomu lėšų iš ES paramos fondų

daugėjimu, todėl ypač didėja inžinerinių statinių ir negyvenamųjų pastatų statybų. Statybos atsigauna tuo metu, kai šalies ekonominis aktyvumas jau viršija potencialų lygį, t. y. skaitlingesni statybos darbai dar labiau padidina ūkio plėtrą ir prisideda prie kai kurių makroekonominių disbalansų. Darbai statybų sektoriuje turi poveikį ne tik šiam sektoriui – veikiamas ūkinis aktyvumas susijusiose ekonominėse veiklose, gausinamos namų ūkių pajamos, o tai vėlgi didina vidaus paklausą, spaudimą darbo užmokesčiui ir kitiems darbo rinkos rodikliams. Padidėjusi imigracija tik nedaug sumažina įtampą darbo rinkoje. Didžioji įvažiuojančiųjų užsienio piliečių dalis dirba transporto ir statybų sektoriuose – šiuose sektoriuose samdomų darbuotojų ėmė gerokai daugėti prieš dvejus metus, t. y. tuomet, kai buvo supaprastintos tam tikrų profesijų darbuotojų imigracijos procedūros. Transporto sektoriuje samdomų darbuotojų daugėja sparčiai – metinis augimo tempas artimas 5 proc. Tačiau daugelyje kitų ekonominių veiklų darbuotojų gausėja tik nedaug (pvz., pramonėje) arba jų mažėja (pvz., prekyboje, kitose paslaugų veiklose), nors visose pagrindinėse ekonominėse veiklose vis didesnė dalis įmonių teigia, kad darbuotojų trūkumas riboja jų veiklą. Tai rodo disbalansus darbo rinkoje, o jie galiausiai lemia spartų darbo užmokesčio kilimą, gerokai viršijantį darbo našumo augimo tempą, ir vis didėjančią darbuotojams atitenkančią sukurtos pridėtinės vertės dalį, kuri jau priartėjo prie istoriškai aukščiausios reikšmės. Tokie disbalansai darbo rinkoje stebimi jau netrumpą laiką ir artimiausiu metu neturėtų išnykti, o tai veikia viso ūkio plėtrą. Nemenkai didėjant vidaus paklausai ir, nors ir mažiau, nei laukta, augant eksportui, prognozuojama, kad realusis BVP šiemet padidės 2,5 proc.¹ (2019 m. buvo prognozuotas 3,7 proc. augimas). Kitąmet, numatant mažiau augsiančius srautus iš ES paramos fondų ir dar lėčiau didėjančią paklausą užsienio prekybos partnerėse, ekonomikos plėtra turėtų būti mažesnė – prognozuojama, kad ūkio augimo tempas sudarys 2,4 proc.²

1 lentelė. Pagrindinių Lietuvos ekonominių rodiklių prognozė 2019-2021 metais (Šaltinis: SEB banko prognozė)

Rodiklis	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m. (prognozė)	2020 m. (prognozė)	2021 m. (prognozė)
Nominalusis BVP (mlrd. EUR)	38,8	42,2	45,1	48,1	50,5	53,1
Realiojo BVP metinis pokytis (proc.)	2,4	4,1	3,5	3,6	2,4	2,6
Namų ūkių vartojimo išlaidų metinis pokytis (proc.)	5,1	3,4	3,9	3,7	3,2	3,2
Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidų metinis pokytis (proc.)	-0,1	-0,4	0,8	1,0	0,8	0,6
Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas (proc.)	0,3	6,8	6,5	6,4	5,2	4,1
Prekių ir paslaugų eksportas (proc.)	4,0	13,6	5,1	4,6	2,7	3,0
Prekių ir paslaugų importas (proc.)	3,8	12,0	4,3	4,4	3,7	3,5
Vidutinė metinė infliacija, apskaičiuota pagal SVKI** (proc.)	0,7	3,7	2,5	2,4	2,3	2,4
Vidutinis nedarbo lygis (proc.)	7,9	7,1	6,2	6,0	6,0	5,9
Užimtųjų skaičiaus pokytis (proc.)	2,0	-0,5	1,0	0,8	0,1	-0,2
Vidutinio bruto darbo užmokesčio* pokytis (be IĮ, proc.)	7,9	8,2	9,9	8,2	6,5	5,8
Valdžios sektoriaus balansas (proc. BVP)	0,3	0,5	0,7	0,3	0,1	0,0
Valdžios sektoriaus skola (proc. BVP)	40,1	39,4	34,2	36,5	35,5	34,5

*Neįtraukiant individualių įmonių.

Bendroji metinė infliacija tebėra sumažėjusi. Infliacijos svyravimus labiausiai veikia su pasaulinėmis žaliavų rinkomis susijusios kainos. Sparčiai augant pasaulio ekonomikai, kylanti

¹ Šaltinis: <https://www.lb.lt/lt/mv-ekonomikos-analize-ir-prognozes>

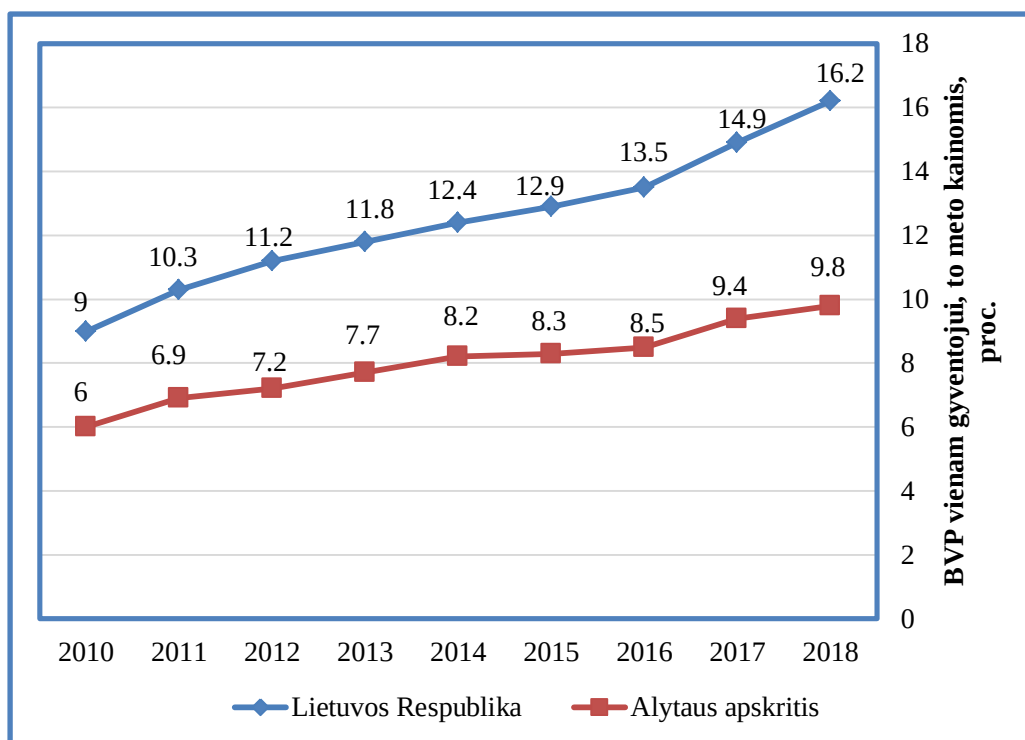
² Šaltinis:

https://www.seb.lt/sites/default/files/web/document/lietuvas_makroekonomikos_apzvalga/seb_makroekonomikos_apzvalga_nr_70.pdf

paklausa didinančiai veikia naftos kainas, kurias palaiko ir šią žaliavą išgaunančių šalių pasiūlos ribojimas. Šiuo metu naftos kainos, skaičiuojamos eurai, yra apie 40 proc. didesnės nei prieš metus – būtent dėl šios priežasties kylančios degalų kainos dabar labiau didina bendrąją infliaciją nei kitų pagrindinių prekių ir paslaugų grupių kainos. Tiesa, pastaraisiais mėnesiais naftos kainos buvo mažesnės, nei buvo numatyta ankstesnėse makroekonominių rodiklių prognozėse (iš dalies dėl naftą eksportuojančių šalių susitarimo didinti šios žaliavos išgavimo apimtį), o tai yra vienas iš veiksnių, dėl kurių bendrosios infliacijos prognozė 2019 m. yra sumažinta. Mažiau, nei prognozuota, infliaciją didina ir maisto kainos. Susikaupus atsargoms ir esant pakankamai pasiūlai, daugelis maisto žaliavų, išskyrus grūdinių kultūrų, kainų pasaulinėse rinkose mažėja. Dėl šios priežasties lėčiau maisto kainos kyla ir vartotojams. Tiesa, jau artimiausiu metu ši lėtėjimo tendencija gali pasikeisti, nes šiemet vyravę žemės ūkiui nepalankūs orai ir prognozuojamas prastas derlius gali nulemti maisto kainų didėjimą. Grynoji infliacija, apimanti paslaugų ir pramonės prekių kainas, taip pat yra šiek tiek nukritusi. Tačiau šį sumažėjimą labiausiai veikia susisiekimo oro transportu kainos, kurios praėjusių metų vasaros mėnesiais itin daug pakilo, o šių metų vasarą dėl bazės įtakos buvo reikšmingai mažesnės nei prieš metus. Neįskaitant minėtų kainų poveikio, grynoji infliacija tebėra gana stabili, nes ją ir toliau didinančiai veikia augančios darbo sąnaudos ir vidaus paklausa. Prognozuojama, kad vidutinė metinė infliacija šiemet bus lygi 2,3 proc.

Alytaus rajono savivaldybės ekonominiai rodikliai

Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės neteikia duomenų apie savivaldybėse sukuriamą bendrąjį vidaus produktą (BVP). Šis rodiklis skaičiuojamas apskričių mastu. 1 pav. pateiktas palyginimas, kaip 2010-2018 metais kito BVP vienam gyventojui, to meto kainomis, šalies mastu ir Alytaus apskrityje. Analizuojant 2018 m. galima teigti, kad rodiklis labiau išaugo šalies mastu (1,3 proc.), o Alytaus apskrityje pastebimas tik nedidelis padidėjimas, t. y. 0,4 proc.

1 pav. Bendrasis vidaus produktas vienam gyventojui, tūkst. Eur

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2020

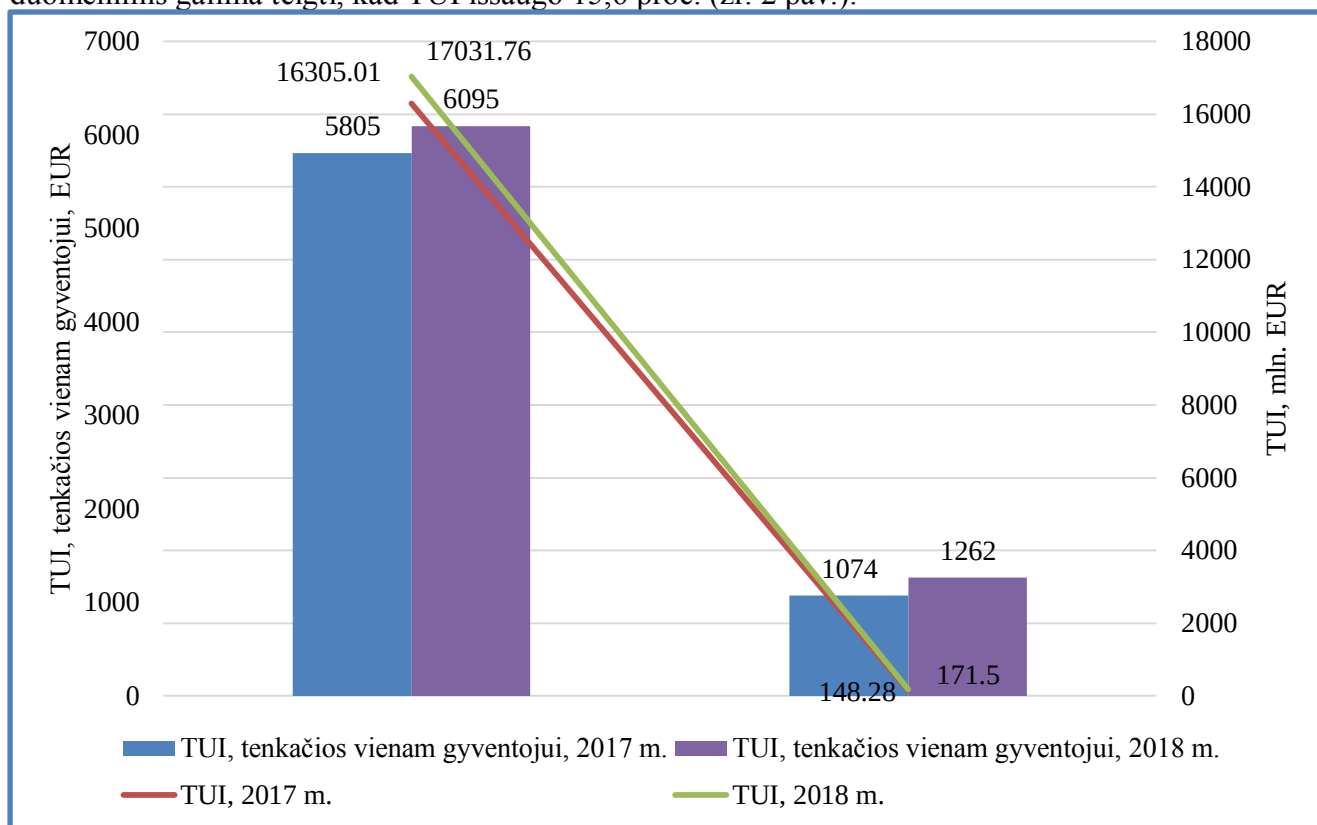
Tiesioginės užsienio investicijos apskrityse ir savivaldybėse 2018 m.

Formuojant ir įgyvendinant savivaldybės investicijų politiką, pagrindinis tikslas yra gerinti regiono investicinę aplinką ir kurti efektyvią tiesioginių vidaus ir užsienio investicijų skatinimo

sistemą. Visų pirma orientuotą į ilgalaikę šalies ūkio plėtrą, ekonomikos augimą ir visuomenės gerovės didinimą.

Tiesioginės užsienio investicijos (toliau - TUI) pagal savo pobūdį iš esmės skiriasi nuo finansinių investicijų. TUI yra laikoma tokia investicija, kurios pagrindu susiformuoja ilgalaikiai ekonominiai finansiniai santykiai ir interesai tarp tiesioginio užsienio investuotojo ir tiesioginio – investavimo įmonės. Prie šių investicijų priskiriamas ne tik pirminis kapitalo investavimas, bet ir visos vėlesnės ekonominės operacijos tarp investuotojo ir įmonės (reinvesticijos, paskolos, prekybinės skolos, dividendai ir t.t.).

2018 metų pabaigos duomenimis, TUI Lietuvos Respublikoje sudarė 17031,76 mln. Eur, kuomet 2017 m. pabaigoje – 16305,01 mln. Eur. Alytaus apskrityje atitinkamai 2018 m. pab. – TUI siekė 171,5 mln. Eur, o 2017 m. pab. – 148,28 mln. Eur. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis galima teigti, kad TUI išsaugo 15,6 proc. (žr. 2 pav.).

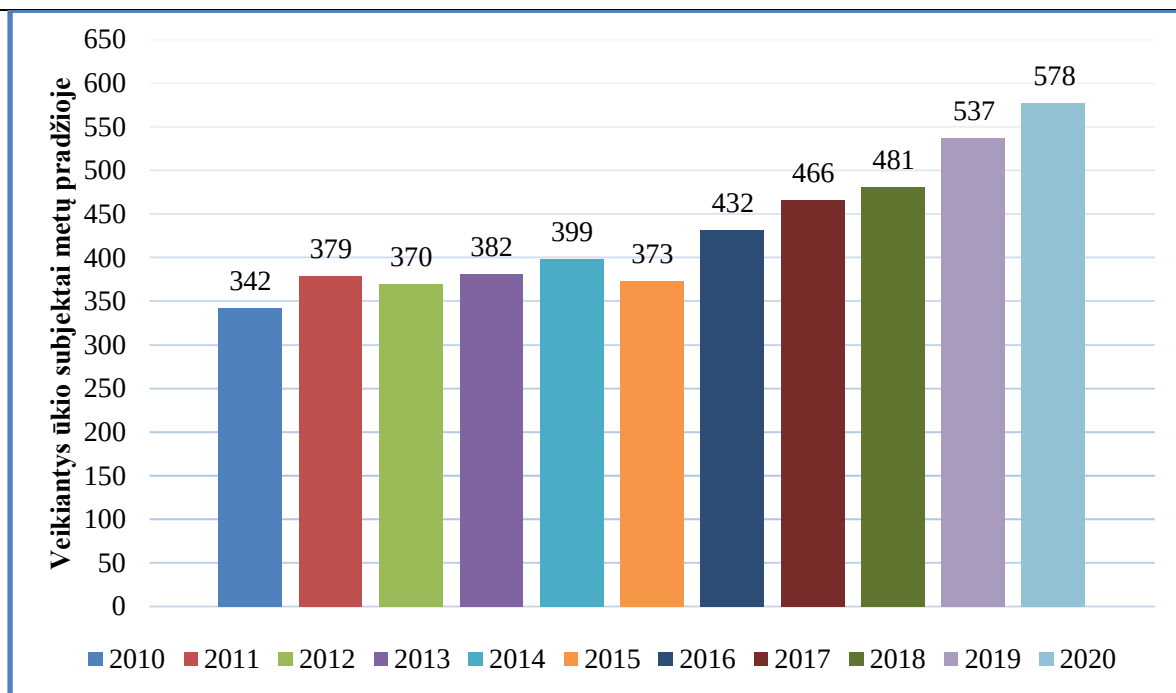
2 pav. Tiesioginių užsienio investicijų Lietuvos Respublikoje ir Alytaus apskrityje palyginimas

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2020

Lyginant TUI, tenkančias vienam gyventojui, galima teigti, kad TUI Alytaus apskrityje 2017 m. pabaigoje buvo 1074 Eur, o 2018 m. pabaigoje - 1262 Eur. Lietuvos Respublikoje atitinkamai šie skaičiai buvo 5805 Eur ir 6095 Eur. Galima teigti, kad TUI vienam gyventojui per 2017-2018 m. laikotarpį sparčiau didėjo Alytaus apskrityje.

Tiesioginių užsienio investicijų kategorijai priskiriamos tokios tarptautinės investicijos, kurios vienam investuotojui nerezidentui (fiziniam ar juridiniam asmeniui) arba investuotojų nerezidentų grupei suteikia 10 ir daugiau procentų balso teisių. Mažesnė nei 10 procentų balso teisių užsienio investicija yra laikoma ne tiesiogine, o portfeline investicija.

Veikiančių ūkio subjektų analizė. Alytaus rajone veiklą vykdo 578 ūkio subjektai, jų skaičius, palyginti su 2019 metais, padidėjo 41 ūkio subjektu. Didžiausią dalį veikiančių ūkio subjektų, pagal skirtingas teises formas, sudaro uždarnosios akcinės bendrovės, individualios įmonės, asociacijos. Mažiausiai pagal teisinę formą – bendrijos, tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos, kooperatinės bendrovės, šeimynos.

3 pav. Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2020

Analizuojant verslo sektoriaus veiklos apimtį bei pasiskirstymą pagal ekonomines veiklos rūšis, pastebima, kad 2020 metų pradžioje, tarp savivaldybėje veikiančių įmonių, labiausiai išvystytas paslaugų sektorius (52 % visų veikiančių įmonių), sukuriantis daugiausia darbo vietų. Paslaugų sektoriuje didžiąją dalį veikiančių įmonių (300 įmonės iš 578 veikiančių) sudaro įmonės, užsiimančios didmenine ir mažmenine prekyba, transporto priemonių ir motociklų remontu (129 įmonės), transportavimu ir saugojimu (64 įmonės), menine, pramogine ir poilsio organizavimo veikla (21 įmonių), transporto ir saugojimo veikla (64), kita aptarnavimo veikla (71 įmonės). Savivaldybėje nemaža dalis įmonių yra užsienio kapitalo, tačiau produkcijai pagaminti yra naudojama vietiniai gamtos ištekliai. Alytaus rajono savivaldybės pramonės plėtrą atspindi baldų, durų ir langų, plastiko ir akmenų gaminių, mėsos ir žuvies produktų gamyba.

Socialiniai veiksniai

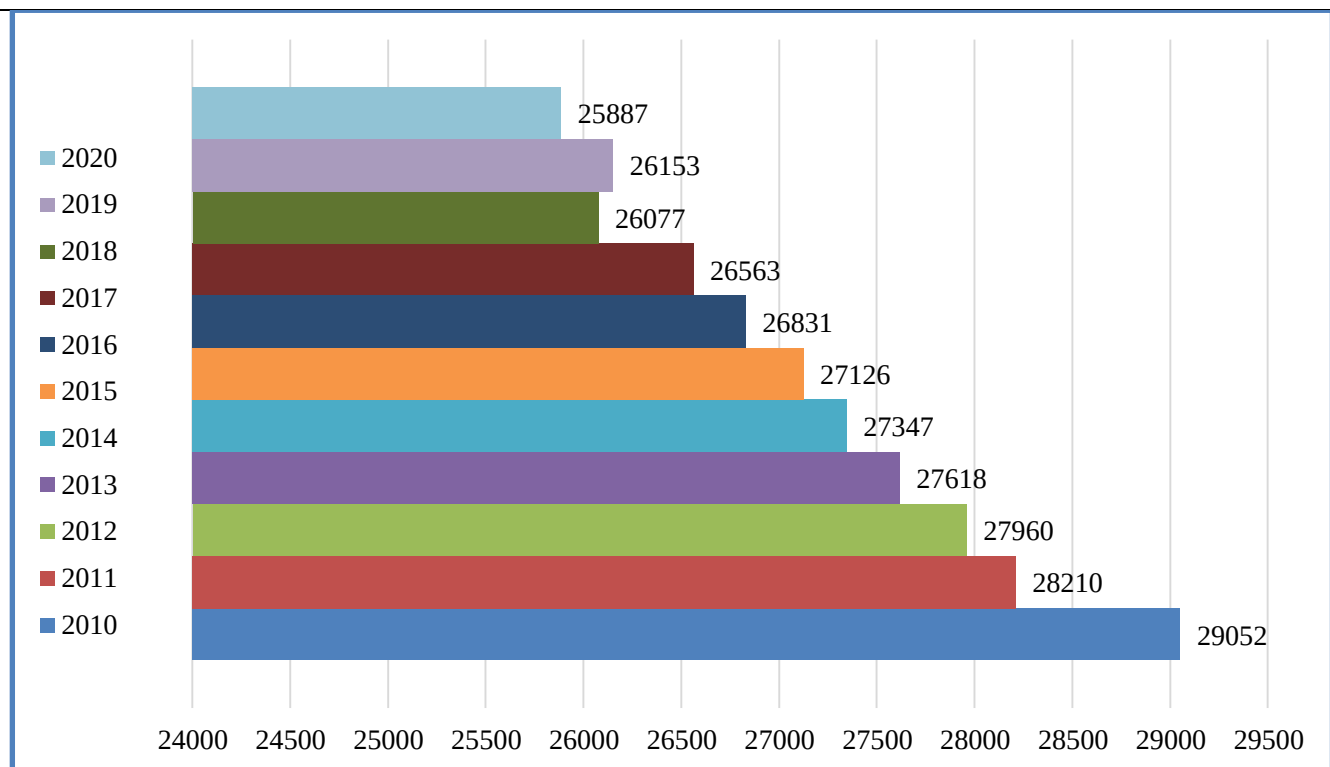
Demografinė padėtis

Žmonių socialinė aplinka – tai jų gyvenimo ir darbo sąlygos, pajamų lygis, išsilavinimas ir bendruomenės, kurioms jie priklauso. Visa tai labai veikia sveikatą. Dideli socialinės aplinkos Europoje skirtumai yra viena iš nevienodos sveikatos būklės priežasčių. Labai skiriasi turtingų ir neturtingų, gerai ir menkai išsilavinusių gyventojų, fizinį darbą dirbančių asmenų ir specialistų gyvenimo trukmė bei sergamumas.

Pagrindinės socialinės problemos – kvalifikuotos darbo jėgos emigracija ir jos trūkumas, darbingo amžiaus žmonių skaičiaus mažėjimas, didelė nedarbo lygio diferenciacija tarp skirtingų Lietuvos regionų.

Problematinė sritis yra demografinė situacija, sąlygojama emigracijos ir visuomenės senėjimo. Pastaraisiais metais vis daugiau žmonių emigruoja į labiau išsivysčiusias šalis ir atsivėrusias darbo rinkas, siekdami užsitikinti savo gerovę. Taip pat pastebimas reiškinys – „Protų nutekėjimas“. Kiekvienais metais matomas vis didesnis lietuvių, norinčių ar besiruošiančių studijuoti ir dirbti svetur, skaičius.

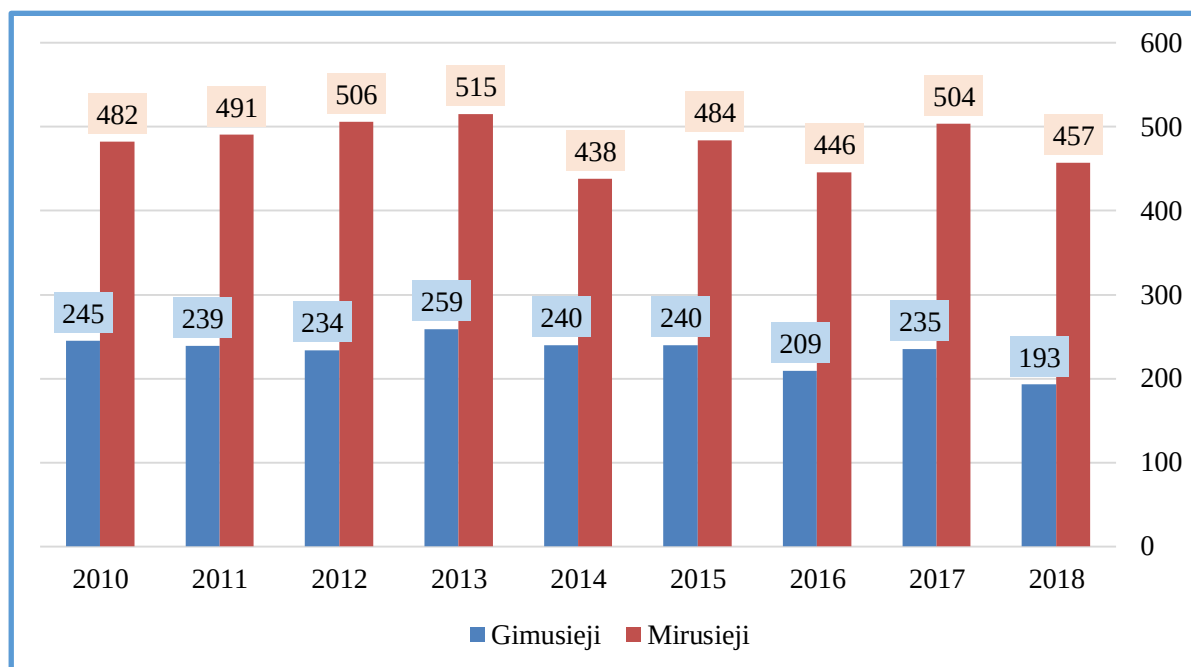
Viena iš didžiausių ne tik Lietuvos, bet ir visos Europos problemų – žmonių emigracija. Neigiamas emigracijos padarinys – jaunų žmonių išvykimas iš šalies, visuomenės senėjimas, žymus Lietuvos gyventojų mažėjimas.

4 pav. Alytaus rajono gyventojų kaita 2010–2020 metais, metų pradžioje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2020

Remiantis 4 pav., galima teigti, kad 2010–2020 metų laikotarpiu gyventojų skaičius mažėjo, tik 2019 m. buvo šiek tiek padidėjęs. 2020 m. pradžioje Alytaus rajone pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis buvo 25887 gyventojai. Tačiau pagal duomenis, kuriuos turi ir teikia Alytaus rajono seniūnijos, rajone 2020 m. sausio pradžioje buvo 28475 gyventojai.

5 pav. Gimusiųjų ir mirusiųjų kaita 2010–2018 metais

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2020

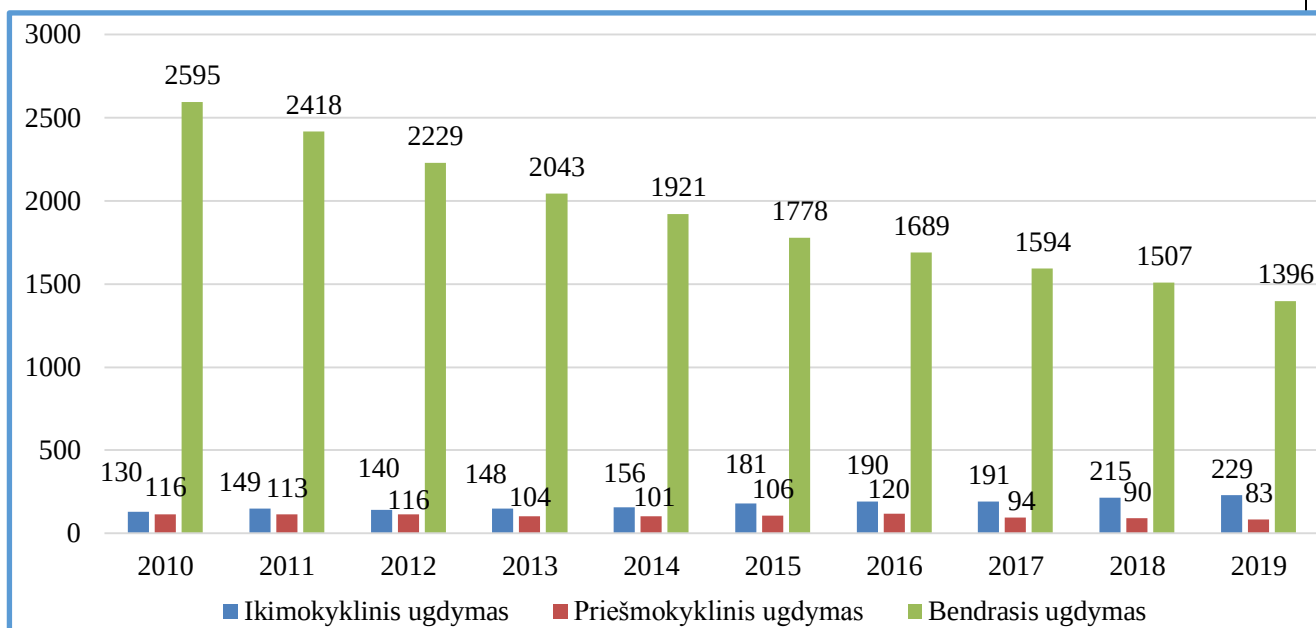
Per visą analizuojamą laikotarpį išliko neigiama natūrali gyventojų kaita, kadangi mirusiųjų gyventojų skaičius viršijo gimusiųjų skaičių. Mirusiųjų skaičius 2018 m. lyginant su 2010 metais sumažėjo 25 asmenimis (žr. 5 pav.). Lyginant su praėjusiais metais mirusiųjų skaičius sumažėjo 47

asmenimis. Gimusių vaikų skaičius, lyginant 2017 m. ir 2018 m. taip pat sumažėjo 42 vaikais. Galima daryti išvadą, kad gyventojų skaičius didėja dėl į Alytaus rajoną grįžtančių arba persikrausčiusių gyventojų, o ne dėl padidėjusio gimstamumo ar sumažėjusio mirtingumo.

Švietimas

Švietimas – prioritetinė valstybės remiama sritis. Švietimo sistemos paslaugų apimtį ir įvairumą lemia ekonominių ir demografinių procesų kaita. Alytaus rajono savivaldybėje pastebimas vaikų mažėjimas, dėl šios priežasties mažėja ir švietimo įstaigų apkrovimas bei daugelis mokyklų dėl vaikų trūkumo, neišnaudoja savo potencialo ir tampa nuostolingos.

Alytaus rajone veikia 6 gimnazijos (Krokialaukio Tomo Noraus-Naruševičiaus, Simno, Butrimonių, Daugų Vlado Mirono, Miroslovo, Pivašiūnų), 2 pagrindinio ugdymo ir daugiafunkciai skyriai (Punios, Ūdrijos), 1 specialioji mokykla (Simno specialioji mokykla), 1 neformaliojo ugdymo įstaiga (Meno ir sporto mokykla), 5 ikimokyklinio ugdymo skyriai (Venciūnų, Miroslovo, Butrimonių, Daugų, Simno, Makniūnų).

6 pav. Mokinių skaičiaus kaita 2010–2018 metais, rugsėjo 1 d.

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės administracija, 2019

Kiekvienais metais rajono mokyklose mažėja mokinių. 2019 m. rugsėjo 1 d. bendrojo ugdymo mokyklose buvo 1396 mokiniai, 83 priešmokyklinio ugdymo ir 229 ikimokyklinio ugdymo vaikai o 2010 m. 2595 mokinių (žr. 6 pav.). Pastebimas sumažėjimas 1199 mokinių bendrojo ugdymo mokyklose. Įsteigus papildomas ikimokyklinio ugdymo grupes pagal ikimokyklinio ugdymo programą ugdomų vaikų skaičius nuo 2010 m. ugdomų 130 vaikų padidėjo iki 229 vaikų 2019 metais.

2019 m. Alytaus rajono gimnazijų abiturientų pasiekti rezultatai artimi respublikos vidurkiui. Geri anglų kalbos, geografijos, chemijos, istorijos dalykų brandos egzaminų rezultatai. Lietuvių kalbos rezultatai pagerėjo Alytaus r. Daugų Vlado Mirono ir Alytaus r. Simno gimnazijose. Anglų kalbos 100 balų įvertinimą gavo Alytaus r. Simno gimnazijos abiturientas. Trys rajono geriausi abiturientai gavo savivaldybės skirtas po 290 Eur dydžio premijas už gerus mokymosi rezultatus. Prastesni buvo matematikos ir biologijos brandos egzaminų rezultatai.

2019 m. rajone vidurinį išsilavinimą įgijo 107 abiturientų. Iš jų 28 įstojo į universitetus ir 23 į kolegijas. Iš viso į aukštąsias mokyklas įstojo 48% abiturientų, 20 abiturientų arba 18,7% įstojo į profesines mokyklas. 2019 m. 36 abiturientai arba 33,6% nesiekė jokios profesijos įsigijimo.

2019 m. rajone pagrindinį išsilavinimą įgijo 123 dešimtokai.

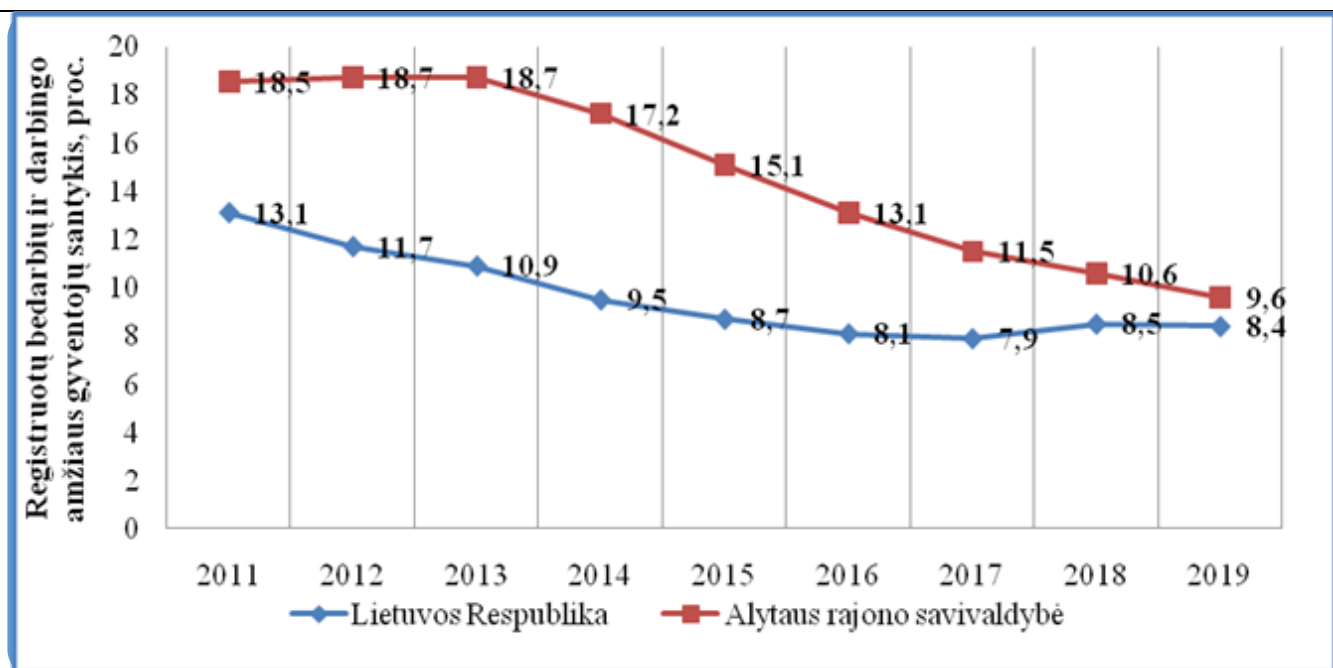
Užimtumas

Darbo biržos nuo 2018 m. spalio 1 d. tapo viena įstaiga – Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Per 2018 metus darbdaviai registravo 228,4 tūkst. darbo pasiūlymų, tai yra 2,8 proc. daugiau negu per 2017 metus.

Darbo rinkoje paklausiausiais išlieka pardavėjai, sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojai, virėjai, lengvųjų automobilių, taksi ir furgonų vairuotojai, reklamos ir rinkodaros specialistai, statybininkai. Labiausiai augo darbininkų izoliuotojų, baldų apmušėjų, mėsinių, vandentiekininkų ir vamzdinių montuotojų paklausa.

Į Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyrius per metus kreipėsi 253,7 tūkst. darbo neturinčių asmenų, tai nežymiai, 0,7 proc., daugiau negu 2017 metais.

Užimtumas suteiktas beveik 305 tūkst. asmenų. Padėta įsidarbinti 168,7 tūkst., veiklą pagal verslo liudijimus pradėjo 90,6 tūkst., remiamas užimtumas per aktyvios darbo rinkos politikos priemonės suteiktas 41 tūkst. asmenų, užimtumo didinimo programose dalyvavo 4,6 tūkst.

7 pav. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2011–2019 metais, proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2020

Nedarbo lygis – tai bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis. Alytaus rajone 2019 metais nedarbas sudarė 9,6 procento, kai šalies vidurkis – 8,4 procento. 2020 m. sausio 1 d. šalyje buvo registruota 150,5 tūkst. bedarbių, 2019 m. sausio 1 d. – 154,4 tūkst., vadinasi, per metus bedarbių skaičius sumažėjo 3,9 tūkst.

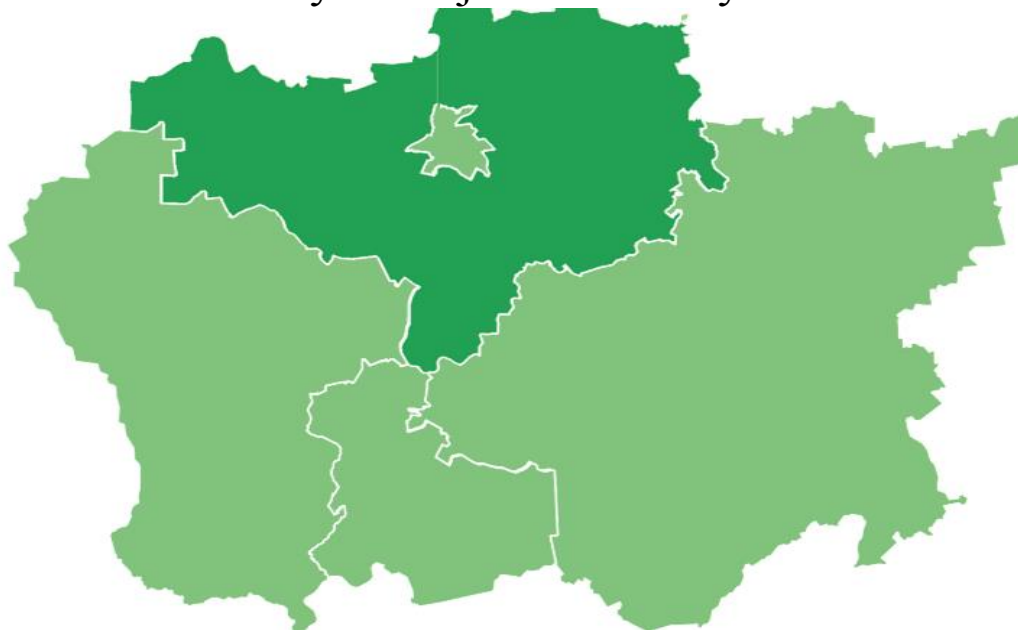
Alytaus rajono savivaldybė yra žiedinė savivaldybė, o situaciją jos darbo rinkoje stipriai įtakoja tendencijos Alytaus miesto ūkyje ir darbo rinkoje. Bankrutavus stambiosioms Alytaus miesto pramonės įmonėms, kur dirbo nemaža dalis rajono gyventojų, jie neteko darbo. Pastaruosius keletą metų situacija Alytaus regiono darbo rinkoje, o ypač Alytaus rajone gerėja. Nedarbas Alytaus rajone mažėja didesniais tempais nei regione ir šalyje.

Situacija gerėja ir dėka glaudesnio darbo biržos ir savivaldybės bendradarbiavimo, integruojant socialinės paramos gavėjus į darbo rinką. Socialinės paramos gavėjų skaičius pastaraisiais metais stipriai sumažėjo, o tai didina rajono gyventojų motyvą aktyviau ieškoti darbo. Tarp 15-64 metų amžiaus Alytaus rajono savivaldybės gyventojų, užimtumo lygis ženkliai didėja. 2016 m. užimtumo lygis siekė 55,9 proc. (iš jų užimtumo lygis vyrų tarpe buvo 57,9 proc., o moterų tarpe – 53,1 proc.). 2017 m. bendras užimtumo lygis rajone buvo 60,2 proc., tai reiškia, kad padidėjo 4,3 proc. Vyrų tarpe užimtumo lygis padidėjo 3,2 proc. (iki 61,1 proc.), o moterų tarpe užimtumo lygis padidėjo 5,5 proc., iki 58,6 proc. 2018 m. užimtumo lygis padidėjo 2,6 proc., lyginant su 2017 m. ir pasiekė 62,8 proc. lygį.

Alytaus rajono darbdaviai noriai naudojami darbo biržos programomis. Kasmet į aktyvias darbo rinkos priemones nukreipiama apie 700 rajono gyventojų. Per 2019 m. užimtumo tarnyba (buvusi darbo birža) įdarbino - 1363 bedarbių, iš jų 1164 nuolatiniam darbui ir 199 terminuotam. Pažymėtina kad Alytaus regiono bedarbius neskatina įsidarbinti žemesnis nei vidutinis šalyje darbo užmokestis. Rajono gyventojų galimybes įsidarbinti riboja ir nuvykimo į darbą iš kaimiškų vietovių problema.

Įtakos nedarbo mastui turi spartus gyventojų senėjimas ir mažėjantis darbingo amžiaus asmenų skaičius. Užimtumo tarnyboje 2019 m. registruota 242 jaunų iki 29 m. amžiaus, o vyresnių nei 50 metų - 800 (44 proc.) bedarbių.

Alytaus rajono savivaldybė

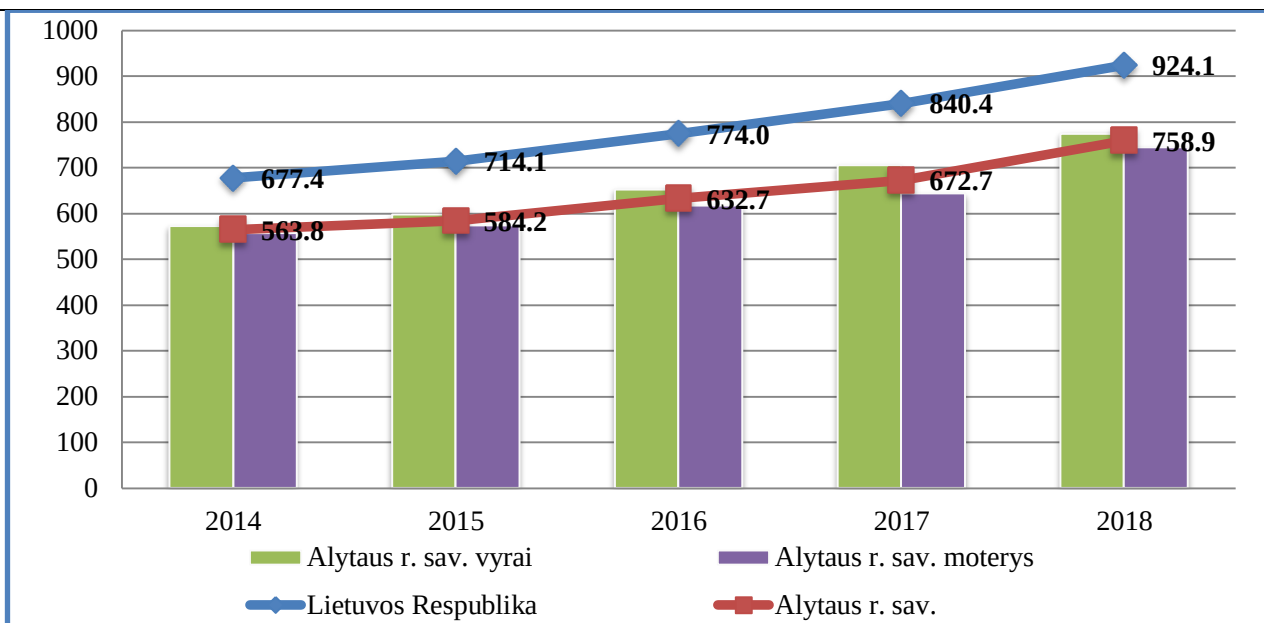
2 lentelė. Užimtumo tarnybos statistinė informacija Alytaus rajono savivaldybėje

<i>Per mėnesį</i>	<i>Skaičius, vnt.</i>			<i>Skaičius, vnt.</i>	
	Per 2018 m.	Per 2019 m.		2019-01-01	2020-01-01
Įregistruota darbo ieškančių	200	183	Darbo ieškančių	1907	1695
Registruota bedarbių	186	175	Bedarbių	1704	1475
Įdarbinta per metus:	1431	1363	Registruotas nedarbas %	11 %	9,5 %

Šaltinis : Lietuvos užimtumo tarnyba <http://uzt.lt/darbo-rinka/>, 2020

Darbo užmokestis apskrityje ir savivaldybėje

Analizuojant vidutinį darbo užmokestį, neatskaičius mokesčių ir vertinant kartu su individualių įmonių mokamu darbo užmokesčiu, galima teigti, kad 2014-2018 m. laikotarpiu vidutinis darbo užmokestis Alytaus r. sav. ir šalies mastu, didėjo (žr. 8 pav.). 2018 m. atotrūkis tarp šalies ir rajono vidutinio darbo užmokesčio buvo 165,2 Eur, neatskaičius mokesčių. Lyginant su 2017 m. atotrūkis išlieka panašus. Per 2017-2018 m. laikotarpį vidutinis darbo užmokestis Alytaus r. sav. padidėjo 86,2 Eur. Šalies mastu vidutinis darbo užmokestis 2017-2018 m. laikotarpiu padidėjo 83,7 Eur, vadinasi, darbo užmokestis, neatskaičius mokesčių, šalies mastu ir savivaldybėje didėjo ta pačia tendencija.

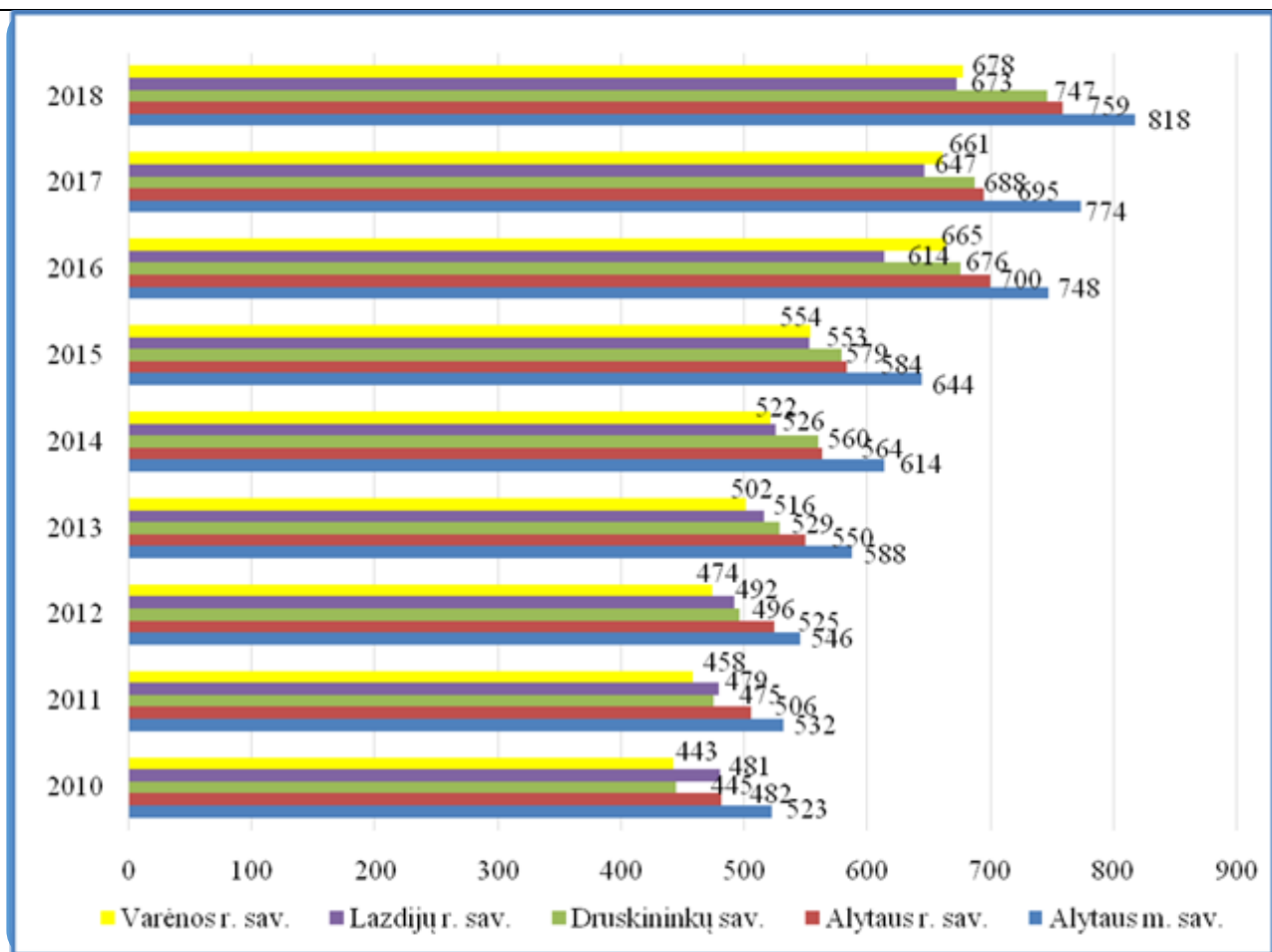

8 pav. Vidutinis darbo užmokestis Alytaus r. sav. (mėnesinis, bruto), Eur, lyginant šalies mastu ir išskiriant Alytaus r. sav. pagal lytį

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2020

Lyginant vidutinį bruto darbo užmokestį Alytaus r. sav. pagal lytį 2014-2018 m. laikotarpiu, galima teigti, kad skirtumas tarp vidutinio darbo užmokesčio yra 32,7 Eur, vyrų naudai. Didžiausias atotrūkis tarp vyrų ir moterų atlyginimo buvo 2017 m., jis siekė net 61 Eur – vyrų vidutinis atlyginimas siekė 704,3 Eur, o moterų – 643,5 Eur. 2018 m. skirtumas tarp vidutinių atlyginimų sumažėjo dvigubai, iki 29,9 Eur ir siekė vyrų atlyginimas – 774 Eur, o moterų – 744,1 Eur. Taip pat, galima pastebėti, kad 2018 m. lyginant su 2017 m., moterų vidutinis atlyginimas padidėjo net 100,6 Eur.

Analizuojant vidutinį darbo užmokestį Alytaus apskrities savivaldybėse 2010-2018 metų laikotarpiu galima teigti, kad didžiausias vidutinis darbo užmokestis, per visą analizuojamą laikotarpį, yra Alytaus miesto savivaldybėje, kur 2018 m. siekė 818 Eur (žr. 9 pav.). 2018 m. Alytaus rajono savivaldybėje vidutinis darbo užmokestis, lyginant su Alytaus miesto savivaldybe, buvo mažesnis 59 Eur ir siekė 759 Eur. Trečias pagal dydį Alytaus apskrityje darbo užmokestis, neatskaičius mokesčių, buvo Druskininkų sav., kur 2018 m. siekė 747 Eur. Už Alytaus r. sav. darbo užmokestis mažesnis 12 Eur. Ketvirtasis pagal didumą darbo užmokestis 2018 m. buvo Varėnos r. sav., kur siekė 678 Eur ir nuo Alytaus r. sav. atsiliko 81 Eur. Mažiausias darbo užmokestis, neatskaičius mokesčių, Alytaus apskrityje 2018 m. buvo Lazdijų r. sav., kur siekė 673 Eur, ir nuo Alytaus r. sav. atsiliko 86 Eur.

9 pav. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Alytaus regiono savivaldybėse, Eur

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2020

Nepaisant spartaus darbo užmokesčio augimo, jis išlieka 3–4 kartus mažesnis nei vidutiniškai ES. Tai lemia žemas darbo našumas, vienos mažiausių ES vienetinės darbo sąnaudos, žemas kainų lygis.

Socialinė apsauga

Siekiant sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ir stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį, savivaldybė vykdo valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškąsias savivaldybės socialinės paramos funkcijas: skiriant ir mokant įvairias socialines išmokas bei organizuojant socialinių paslaugų teikimą. 2019 m. socialinei paramai skirta 8,86 mln. Eur.

Socialinės išmokos. 2019 metais išmokėta 7,6 mln. Eur įvairių socialinių išmokų 4979 asmenų. Daugiausia lėšų skirta išmokoms vaikams (3,5 mln. Eur) ir tikslinių kompensacijų išmokų gavėjams (2,2 mln. Eur).

Vienartinė pinigine parama. 2019 metais iš savivaldybės biudžeto lėšų 130,2 tūkst. Eur skirta šeimoms, dėl įvairių priežasčių (gaisro, stichinės nelaimės, ligos ir pan.) patekusioms į sunkią materialinę padėtį. Piniginė parama, atsižvelgiant į savivaldybės ir seniūnijų Piniginės socialinės paramos teikimo komisijų siūlymus, suteikta 907 šeimoms. Buvo remiami ir gerai besimokantys rajono studentai bei mokiniai. 2019 m. paramą gavo 12 aukštosiose bei profesinėse mokyklose besimokantys jaunuoliai. Iš viso studentams ir mokiniams išmokėta 4 tūkst. Eur.

Socialinės paslaugos. 2019 m. socialinės paslaugos suteiktos 4474 asmenims, išlaidos siekė 1,26 mln. Eur. Daugiausia lėšų (750,7 tūkst. Eur) panaudota senyvo amžiaus asmenų ir neįgaliųjų socialinei globai stacionariose socialinės globos įstaigose, t. y. Miroslavo globos namuose, Pivašiūnų

globos namuose, Rumbonių parapijos grupinio gyvenimo namuose, kitų savivaldybių ar valstybės globos namuose, finansuoti. Šiose įstaigose 2019 m. gyveno ir gavo socialinės globos paslaugas 147 asmenys. 95 senyvo amžiaus asmenims bei neįgaliesiems buvo teikiamos socialinės priežiūros paslaugos ir integrali pagalba (dienos socialinė globa ir slauga) jų namuose. Išlaidos pagalbai į namus ir integraliai pagalbai 137,2 tūkst. Eur.

3 lentelė . Duomenys apie suteiktas socialines paslaugas 2019 metais

Paslaugos	2019 m. (tūkst. Eur)	Gavėjų skaičius
Senyvo amžiaus asmenų ir neįgaliųjų socialinė globa institucijoje	750,7	147
Vaikų socialinė globa institucijoje ir šeimynoje	74,1	14
Dienos socialinė globa ir pagalba į namus senyvo amžiaus ir neįgaliesiems asmenims	137,2	95
Socialinės priežiūros paslaugos neįgaliesiems institucijoje	11,7	95
Socialinės priežiūros paslaugos šeimoms	233,5	126 šeimos
Socialinės priežiūros paslaugos vaikams	15,0	59
Laikino apnakvindinimo ir apgyvendinimo nakvynės namuose paslaugos socialinės rizikos asmenims	1,2	4
Parama maisto produktais ir higienos prekėmis	4,5	3078
Specialaus transporto paslaugos	0,3	24
Asmens higienos ir priežiūros paslaugos	26,8	832

24 rajono žmonės su negalia pasinaudojo specialaus transporto paslaugomis. Jie buvo vežami į gydymo, reabilitacijos įstaigas, kultūros, sporto renginius.

Alytaus rajone vykdoma Būsto pritaikymo žmonėms su negalia programa. 2019 m. būstai pritaikyti 6 neįgaliesiems rajono gyventojams. Šiam tikslui skirta 20,9 tūkst. Eur (16,0 tūkst. Eur iš valstybės biudžeto, 4,9 tūkst. Eur iš savivaldybės biudžetų lėšų). Neįgalieji, turintys specialiųjų poreikių, buvo aprūpinti techninės pagalbos priemonėmis. 2019 m. tokia pagalba buvo suteikta 42 asmenims.

Šeimoms, patyrusioms socialinę riziką, teikiamos socialinės priežiūros paslaugos. 2019 m. socialinės paslaugos suteiktos 126 šeimoms.

Igyvendindama Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo nuostatas, savivaldybės administracija organizavo maisto produktų ir higienos prekių išdalijimą labiausiai nepasiturintiems asmenims. Paramą maisto produktais gavo 3078 rajono gyventojų.

Savivaldybės administracija vykdo socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų (toliau – projektai) administravimo funkciją. 2019 metais savivaldybės administracija organizavo projektų vertinimą bei atranką, skyrė lėšų ir finansavo projektus, kontroliavo projektų įgyvendinimą. Finansuoti 3 projektai, projektams įgyvendinti skirta 51,2 tūkst. Eur (42,9 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšos, 8,3 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto lėšos).

2019 m. Alytaus rajono savivaldybės biudžeto lėšomis organizuotos asmeninės higienos ir priežiūros (dušo, skalbimo) paslaugos. Šias paslaugas rajono gyventojams teikė 13 vietos bendruomenių, paslaugomis pasinaudojo 832 asmenys, neturintys galimybių savo namuose naudotis dušu ir (ar) skalbykle. Šiam tikslui panaudota 26,8 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto lėšų (žr. 3 lentelė).

Sveikatos apsauga

Siekiant užtikrinti kokybišką Alytaus rajono savivaldybės gyventojų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą, sveikatos politikos įgyvendinimas vykdomas savivaldybės lygiu. Siekiama efektyviai formuoti sveikatos priežiūros sistemą, gerinant sveikatos priežiūros paslaugų praeinamumą, kokybę ir pacientų saugą, tikslingai paskirstant lėšas asmens ir visuomenės sveikatos

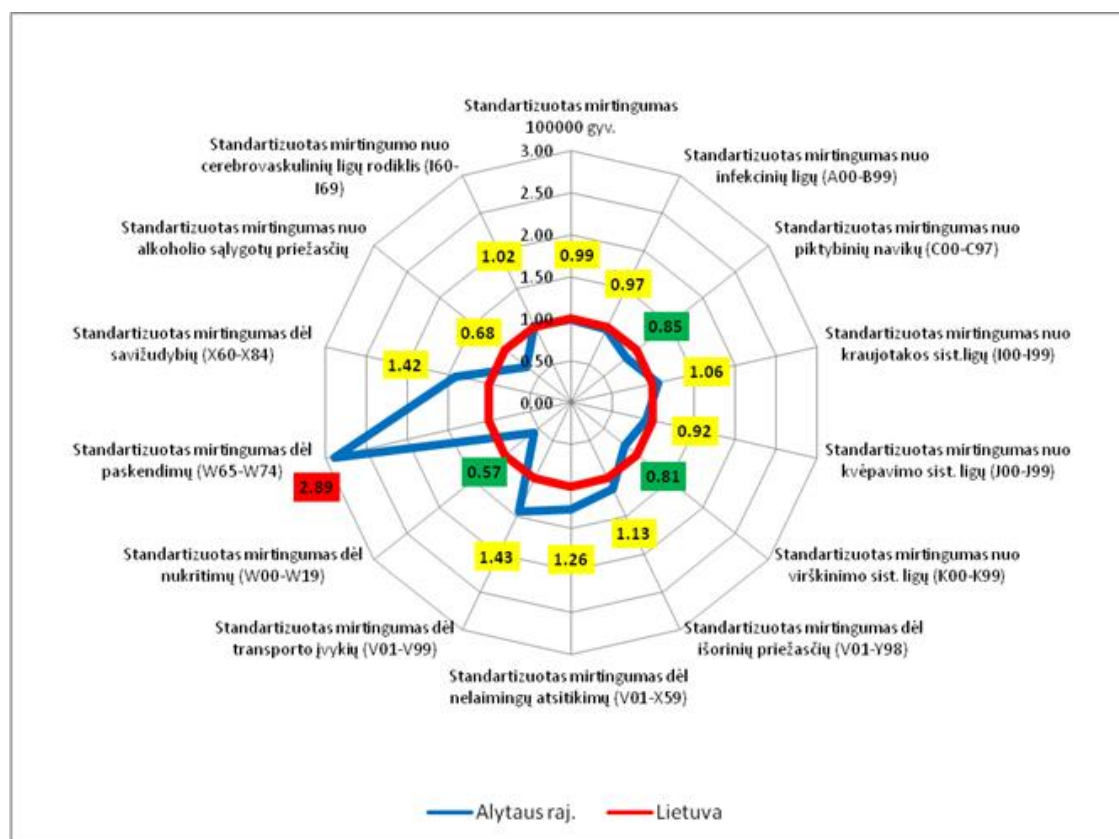
priežiūrai, siekiant mažinti sveikatos netolygumus rajone.

Pagrindiniai tikslai – gyventojų sveikatos stiprinimas, mirtingumo mažinimas, gyvenimo kokybės gerinimas ir sveikatos santykių teisumas.

Visi gyventojai turi teisę siekti kuo aukštesnio savo sveikatos lygio, tiesiogiai įtakojančio ne tik individo, bet ir artimos aplinkos ir net valstybės gerbuvį. Be galo svarbu mažinti išvengiamo mirtingumo (mirtingumą, nulemtą ligų ar būklių, kurių galima išvengti) mastus, taikant žinomas ir efektyvias prevencines, diagnostikos ir / ar gydymo priemones, kurios kasmet tobulėja.

Visuomenės sveikatos stebėsenos duomenys leidžia stebėti, kokia esama gyventojų sveikatos ir sveikatą lemiančių veiksnių situacija savivaldybėje, įvertinant ją, Lietuvos sveikatos programos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo kontekste, ir kokių intervencijų / priemonių reikia imtis, siekiant stiprinti savivaldybės gyventojų sveikatą ir mažinti sveikatos netolygumus.

Pagrindinių rodiklių sąrašo analizė ir interpretavimas („Šviesoforo“ kūrimas) kasmet atliekamas lyginant praėjusių metų Alytaus rajono savivaldybės gyventojų sveikatos stebėsenos rodiklius su Lietuvos vidurkiu (žr. 10 pav.).

10 pav. Standartizuotas Alytaus r. sav. mirtingumo rodiklių (100 000 gyv.) palyginimas su Lietuvos vidurkiu, 2018 m.

2018 m. vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė Alytaus rajone pasiekė 76,1 m., kai 2017 m. siekė 73,6 m. Lietuvoje 2018 m. vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė buvo 76 m., kai 2017 m. – 75,7 m. Alytaus rajono gyventojų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė 2018 m. buvo didesnė už Lietuvos (76,0 m.) ir Alytaus apskrities (75,8 m.) vidurkį.

2018 m. duomenimis, didžioji dauguma visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių atitiko Lietuvos vidurkį, t. y. nepateko į savivaldybių dešimtuką, kuriose fiksuojama prasčiausia stebimo rodiklio situacija tarp visų Lietuvos savivaldybių. Lyginant su praėjusiais metais, pailgėjo vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė, sumažėjo mirtingumas dėl išorinių priežasčių, kraujotakos sistemos ligų ir piktybinių navikų, didesnė tikslinės grupės gyventojų dalis pasinaudojo galimybe dalyvauti prevencinėse programose.

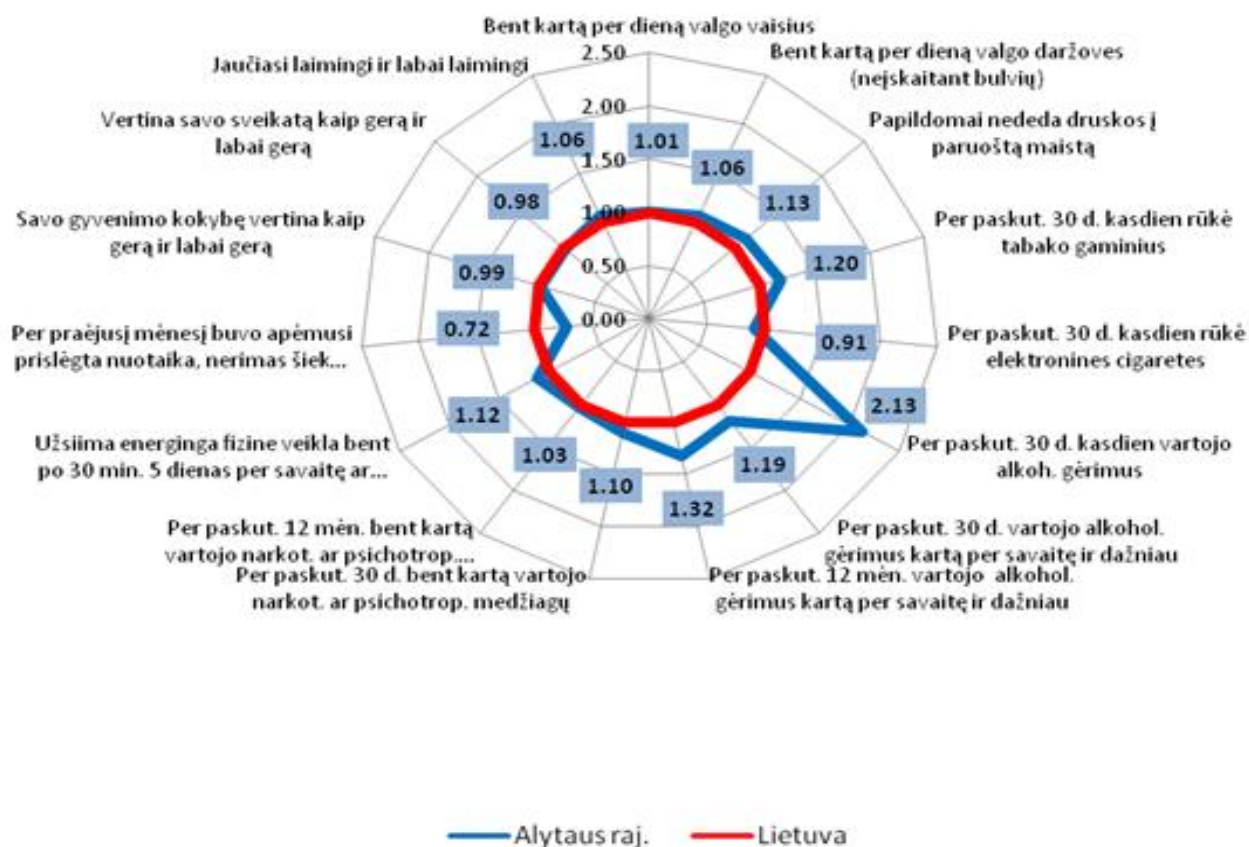
Lietuvos gyventojų, kaip ir Alytaus rajono, mirties priežasčių struktūra jau daugelį metų išlieka nepakitusi. Trys pagrindinės mirties priežastys – kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir

išorinės mirties priežastys, jos sudarė 82,3 proc. visų mirties priežasčių Lietuvoje (Alytaus rajone – 85,3 proc.). 2018 m. nuo kraujotakos sistemos ligų Lietuvoje mirė daugiau nei pusė, t. y. 55,4 proc. (2017 m. – 56,1 proc.) visų mirusiųjų, nuo piktybinių navikų – 20,3 proc. (2017 m. – 19,9 proc.) visų mirusiųjų, o nuo išorinių mirties priežasčių – 6,6 proc. (2017 m. – 7 proc.) visų mirusiųjų. 2018 m. Alytaus rajone nuo kraujotakos sistemos ligų mirė 63,2 proc. (2017 m. – 55,2 proc.) visų mirusiųjų, nuo piktybinių navikų – 16,2 proc. (2017 m. – 21,2 proc.) visų mirusiųjų, o nuo išorinių mirties priežasčių – 6 proc. (2017 m. – 7,7 proc.) visų mirusiųjų.

Siekiant mažinti mirtingumą dėl pagrindinių mirties priežasčių, gerinti gyventojų sveikatos rodiklius būtina užtikrinti visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą, toliau aktyviai didinti gyventojų informuotumą sveikatos stiprinimo srityse.

Vadovaujantis Higienos instituto parengta suaugusiųjų gyvenimo tyrimo organizavimo ir vykdymo metodika, 2018 m. atliktas Alytaus rajono savivaldybės suaugusiųjų gyventojų gyvenimo tyrimas. Atsižvelgiant į Alytaus rajono suaugusiųjų gyventojų skaičių bei lytį suformuota reprezentatyvi imtis, pagal kurią suplanuota apklausti 420 gyventojų. Vykdytos apklausos metu, 2018 m. kovo–gegužės mėnesiais, iš viso apklausti 416 gyventojų, iš jų 197 vyrai (47,4 proc.) ir 219 moterų (52,6 proc.).

Analizuojant Alytaus rajono gyventojų gyvenimo kokybę, sveikatos, laimingumo, prislėgtos nuotaikos, gyvenimo pokyčių rodiklius nustatyta, kad 61,4 proc. suaugusiųjų gyvenimo kokybę vertino kaip gerą (Lietuvoje – 61,8 proc.) bei jaučiasi laimingi arba labai laimingi (Lietuvoje – 58,1 proc.). 57,0 proc. suaugusiųjų savo sveikatą vertino kaip gerą ir labai gerą (Lietuvoje – 58,1 proc.). Suaugusiųjų, kuriuos per praėjusį mėnesį buvo apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas šiek tiek labiau ir daug labiau nei anksčiau buvo 12,0 proc. (Lietuvoje – 16,6 proc.) (žr. 11 pav.).

11 pav. Alytaus rajono suaugusiųjų gyventojų gyvenimo rodiklių (proc.) palyginimas su Lietuvos vidurkiu, 2018 m.

2018 m. savivaldybės teritorijoje veiklą tęsė pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikianti viešoji įstaiga Alytaus rajono pirminės sveikatos priežiūros centras, visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas teikianti savivaldybės biudžetinė įstaiga Alytaus rajono visuomenės

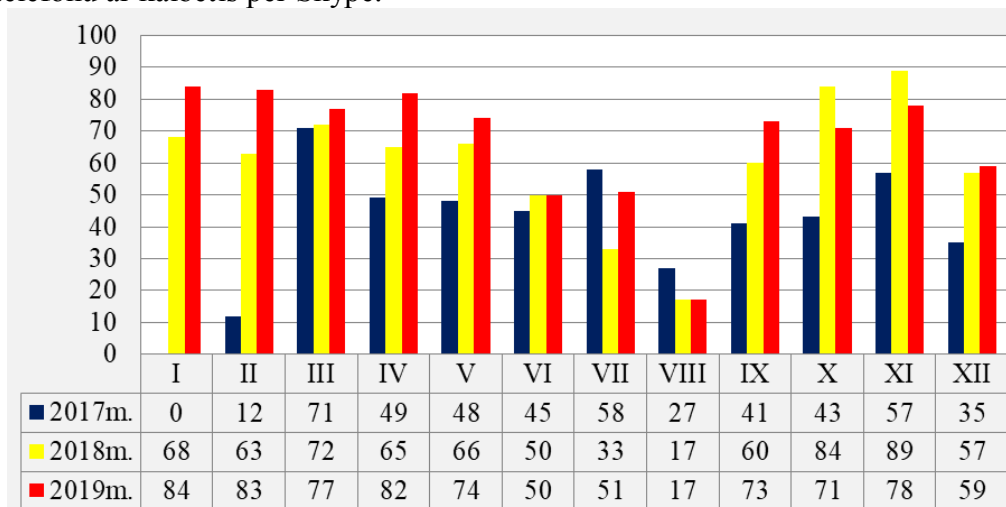
sveikatos biuras bei skubiosios medicinos paslaugas teikianti VšĮ Alytaus rajono greitosios pagalbos stotis, buvo teikiamos kitos iš savivaldybės biudžeto finansuojamos paslaugos.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigos sutarties pagrindu finansuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF). Vadovaujantis Vilniaus teritorinės ligonių kasos duomenimis, prisirašiusiųjų prie savivaldybės gydymo įstaigų (viešųjų Alytaus rajono savivaldybės ir privačios įstaigos „Disolis“) gyventojų skaičius 2019-12-31 dienos duomenimis – 19 019 asmenys.

2019 metų Alytaus rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros centras tęsė vykdyti projektą „Integrali pagalba į namus Alytaus rajone“, kurio tikslas teikti integralios pagalbos, t. y. slaugos ir socialinių paslaugų visumos paslaugas namuose. Teikiant šias paslaugas asmeniui tenkinami slaugos ir socialinių paslaugų poreikiai, teikiama nuolatinė kompleksinė specialistų pagalba ir priežiūra. Integrali pagalba teikiama komandos principu, kurią sudaro: socialinis darbuotojas ir jo padėjėjai, slaugytojas ir jo padėjėjai, masažistas, kineziterapeutas, ergoterapeutas.

Kokybiškos visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos visų amžiaus grupių rajono gyventojams, kaip ir ankstesniais metais, teikiamos per Alytaus rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurą, kuris įgyvendina savivaldybės savarankiškas ir valstybines visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas pagal šalyje ir savivaldybėje nustatytus ir patvirtintus visuomenės sveikatos priežiūros prioritetus, tikslus ir uždavinius.

Papildoma (ne asmens sveikatos priežiūros įstaigoje) psichologinė pagalba Alytaus rajono gyventojams Alytaus rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure yra teikiama nuo 2017 m. vasario mėnesio (žr. 12 pav.). Treti metai, kai rajono gyventojai, minimaliomis laiko bei lėšų sąnaudomis, gali gauti profesionalią pagalbą - specialistas vyksta į seniūnijas, mokyklas, globos namus. Pagalba žmonėms tapo lengviau prieinama. Pageidaujantys gauti profesionalią pagalbą, gali registruotis konsultacijai per seniūnijų socialinius darbuotojus, el. paštu, tiesiogiai skambinti specialistui telefonu ar kalbėtis per Skype.

12 pav. Psichologo konsultacijų dinamika

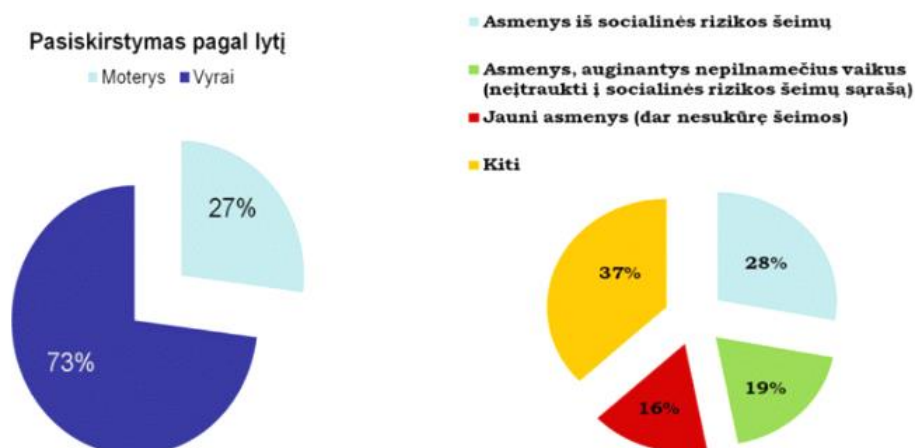
Kitos sveikatos priežiūros programos ir paslaugos

Visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa. Viena iš savivaldybės savarankiškųjų funkcijų – savivaldybės visuomenės sveikatos specialiosios rėmimo programos rengimas ir įgyvendinimas. 2019 metais siekiant tikslingai, kryptingai organizuoti ir užtikrinti visuomenės sveikatos specialiosios rėmimo programos vykdymą, pagal šią programą, sutarties pagrindu, tarp projekto vykdytojų ir savivaldybės administracijos direktoriaus, buvo finansuota 13 projektų.

Projektai įvairiausiai, apimantys visas gyventojų grupes, įvairūs pagal veiklas ir vykdymo būdus, atitinka vertinimo kriterijus ir savivaldybės prioritetines sveikatos kryptis: vaikų ir jaunimo sveikata, lėtinių neinfekcinių ligų ir traumų prevencija, sveikos mitybos ugdymas, fizinio aktyvumo skatinimas, psichinės sveikatos gerinimas. Visi projektų vykdytojai projektams skirtas lėšas įsisavino, užsibrėžtus vertinimo kriterijus įvykdė sėkmingai.

Dantų protezavimo paslaugos teikimas. Gyventojams nemokama dantų protezavimo paslauga kompensuojama teisės aktais nustatyta tvarka iš privalomojo sveikatos draudimo fondo. Siekiant sumažinti gyventojų, laukiančių dantų protezavimo paslaugų eilę 2019 metais buvo skiriami papildomi asignavimai dantų protezavimo paslaugoms suteikti. Protezavimo paslauga pasinaudojo 62 Alytaus rajono savivaldybės gyventojai.

Priklausomybių mažinimo programa. Toliau sėkmingai įgyvendinama Alytaus rajono savivaldybės priklausomybių mažinimo programa, kurios pagrindinis tikslas – padidinti savivaldybės gyventojų galimybes gydytis nuo priklausomybės ligų (žr. 13 pav.). Kasmet programa pasinaudoja apie 40-50 asmenų. Visiems programos dalyviams buvo suteiktos paslaugos dėl priklausomybės alkoholiui. Bendromis medikų, socialinių darbuotojų, bendruomenių narių ir programos dalyvių bei jų šeimų narių pastangomis per penkerius programos vykdymo metus daugiau nei trisdešimčiai programos dalyvių pavyko pasiekti teigiamų pokyčių jų gyvenime: įsidarbinta arba neprarastas darbas, pagerintos buities sąlygos, nekeliami vaikų priežiūros apribojimo klausimai ir pan. Visų metų atkryčių dinamika – iki 40 proc.

13 pav. Priklausomybių mažinimo programos dalyvių pasiskirstymas pagal lytį ir šeimyninę padėtį

Užtikrinant kokybiškas ir gyventojams prieinamas sveikatos priežiūros paslaugas savivaldybėje taip pat buvo vykdomos triukšmo prevencijos priemonės, maudyklų stebėseną, koordinuojamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas, aktyviai dalyvaujama skleidžiant tikslinę informaciją savivaldybės gyventojams tiek asmens, tiek ir visuomenės sveikatos apsaugos srityse.

Kultūra

Siekiama gerinti gyventojų informacinį, kultūrinį aptarnavimą, išsaugoti ir plačiau panaudoti regiono kultūrinį savitumą, užtikrinant kultūros įstaigų veiklą, ugdyti visuomenės kultūrinį, pilietinį bei visuomeninį aktyvumą, tradicinės religinės bendruomenės skatinimas, formuoti ir įgyvendinti savivaldybės kultūros politiką bei atlikti visus veiksmus, susijusius su savivaldybės teigiamo įvaizdžio formavimu.

Kultūros projektų finansavimui skirta 50000 Eur (svarbiausiems bei tradiciniams rajono renginiams, valstybinėms ir kalendorinėms datoms pažymėti, meno mėgėjų kolektyvams skatinti, leidybai).

- Įgarsintas 105 rajono renginys. Naudota savivaldybės lauko mobili garso ir šviesos technika, mobili scena – 29 renginiuose.
- Kuruota, koordinuota Alytaus rajono savivaldybės kultūros centro, viešosios bibliotekos veikla, rajoninės šventės, renginiai, parodos, tautodailininkų, amatininkų parodos-mugės.

4 lentelė. Alytaus rajono savivaldybės kultūros centro veikla

Pavadinimas	Meno mėgėjų kolektyvai (su būreliais)	Kolektyvų veikloje dalyvauja dalyvių	Suorganizuota renginių (parodų, švenčių, diskotekų, išvykų ir t. t.)	Lankytojų skaičius renginiuose	Kultūros plėtros programos lėšomis finansuoti projektai
ARSKC ir skyriai	74	565	506	58092	28

Alytaus rajono savivaldybės kultūros centro skyriai be Savivaldybės tarybos skirtų lėšų, vykdydami veiklą, surinko specialiųjų lėšų, rado rėmėjų.

5 lentelė. Alytaus rajono savivaldybės kultūros centro specialiosios lėšos 2018 m.

Pavadinimas	Savivaldybės biudžeto lėšos Eur	Surinkta specialiųjų lėšų Eur	Projektų finansavimas Eur	Rėmėjų lėšos Eur
ARSKC ir skyriai	442394	10432	36445	5547

6 lentelė. 2019 m. Alytaus rajono viešosios bibliotekos veikla

Pavadinimas	Skyriai ir filialai	Registruoti vartotojai	Apsilankė	Išduota fiz.vnt. dokumentų	Dokumentų fonde
Viešoji biblioteka (VB) ir filialai	3 skyriai, 32 filialai	Iš viso 12064 Iš jų: VB – 5593 Daugų, Simno, kaimų filialuose – 6471	Iš viso 202611 Iš jų: VB – 74148 Daugų, Simno, kaimų filialuose – 128463	Iš viso 343853 Iš jų: VB – 191385 Daugų, Simno, kaimų filialuose – 152468	Iš viso 329973 Iš jų: VB – 93637 Daugų, Simno, kaimų filialuose – 236336

7 lentelė. Viešosios bibliotekos lėšos

Savivaldybės biudžeto lėšos	Surinkta spec. lėšų	Projektų, programų finansavimas	Rėmėjų lėšos (tarp jų 2 proc.)	Kultūros ministerijos lėšos
589700 Eur	3995 Eur	400 Eur	585,65 Eur	22092 Eur

Bibliotekose buvo organizuojamos edukacinės popietės, teminiai vakarai, spaudinių kūrybos darbų parodos, viktorinos, konkursai, susitikimai, garsiniai skaitymai. Iš viso suorganizuota 1178 renginiai, iš jų 624 vaizdiniai (parodos).

Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu vyko daugiau kaip 15 renginių. Alytaus rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko interaktyvios literatūrinės viktorinos „Knygų graužiukas“ pristatymas. Daugų filiale vyko Algimanto Zubavičiaus knygos „Ichiologo užrašai“ pristatymas. Kančėnų filialas skaitytojus pakvietė į įvairiakalbius K. Donelaičio „Metų“ skaitymus „Aš skaityti nepaliauju..“. VB ir filialuose vyko akcijos „Padovanok naują knygą bibliotekai“, knygų keitimosi akcija „Biblioteka-skaitytojas – skaitytojas-biblioteka“, „Aklas pasimatymas su knyga“ ir kt.

Nuo birželio 15 d. vyko jau trečius metus penkių didžiųjų apskričių bibliotekų, Lietuvos aklių bibliotekos bei Apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos organizuojamos nuotaikingos „Skaitymo iššūkio“ varžytuvės. Jose dalyvauti buvo kviečiami ne tik didžiųjų miestų, bet ir rajonų, miestelių bei kaimų skaitytojai, pasiryžę įveikti 5 su knygų skaitymu susijusias užduotis. Akcijos organizatoriai „Skaitymo iššūkio“ metu siekė paskatinti gyventojus apsilankyti bibliotekose, sužadinti norą laikyti rankose knygą bei visapusiškai domėtis skaitymo kultūra.

VB ir jos filialai aktyviai įsitraukė į „Skaitymo iššūkio“ varžytuves ir subūrė tikrai dideles skaitančiųjų gretas. Kaip praėjusiais, taip ir šiais metais puikiai pasirodė Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka, tarp iššūkyje dalyvavusių 68 bibliotekų ir jų filialų užėmusi garbingą antrą vietą, o tarp 14 Vilniaus regiono bibliotekų ir jų filialų – pirmą. 449 rajono viešosios bibliotekos ir jos filialų skaitytojai per 3 akcijos mėnesius perskaitė 2 091 knygą ir nuo pirmą vietą užėmusios Jonavos rajono viešosios bibliotekos atsiliko tik 249 knygomis.

2018 m. rajono viešojoje bibliotekoje pristatyta Laimos Ziminskienės floristinių paveikslų-

koliažų paroda, skirta Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui. Pavasarį vyko vienuoliktasis Nacionalinis diktantas, kurį rašė bibliotekininkai, skaitytojai ir Alytaus rajono savivaldybės darbuotojai. Rajono viešosios bibliotekos ir filialų skaitytojai dalyvavo gerumo akcijoje „Spalvotas pavasaris“, kurios metu surinkta ir padovanota onkologinėmis ligomis sergantiems ligoniams per 200 įvairiausių megztų ir nertų drabužėlių.

Dauguose vyko IV-asis poezijos festivalis „Laukinės vaivorykštės 2018“ /Onės Baliukonės 70-mečiui/, kuriame dalyvavo poetai Marius Burokas, Ilzė Butkutė, Gintautas Dabrišius ir Albinas Galinis. Susirinkusiems koncertavo Simno kultūros centro muzikinis ansamblis „Flaya“.

Birželio mėnesį rajono viešojoje bibliotekoje vyko filosofo, politologo, vertėjo, profesoriaus, visuomenės veikėjo, humanitarinių mokslų daktaro Vytauto Radžvilo knygos „Kiek kartų gali atgimti tauta?“ pristatymas. Metų pabaigoje VB surengė susitikimą su rašytoju, publicistu, filosofu, Sąjūdžio pirmeiviu Arvydu Juozaičiu. Renginio metu buvo pristatyta autoriaus knyga „Tėvynės tuštėjimo metas“.

Lapkričio mėnesį Krokialaukio bibliotekos iniciatyva lankėsi „Misija Sibiras‘ 18“ dalyvis Domas Zenkevičius. Jis gimnazistams papasakojo apie jau tryliktus metus vykdomą projektą „Misija Sibiras“, kurio tikslas – sutvarkyti mūsų tautiečių trėmimų vietas, apleistas kapines, pastatyti atminimo simbolius – lietuviškomis kryždirbystės tradicijomis puoštus kryžius žuvusiems lietuviams Sibire, surasti ir pabendrauti su ten tebegyvenančiais tautiečiais ar jų atžalomis.

SVB suorganizuoti 529 renginiai vaikams. Iš jų 65 kompleksiniai, 249 žodiniai ir 218 vaizdiniai renginiai.

Balandžio 6 d. Butrimonių kultūros namuose vyko atviras renginys-kūrybinės dirbtuvės „Nerk į meną - 2018“. Šio renginio organizatoriai Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Butrimonių filialas ir Butrimonių gimnazija. Siekti pritraukti į šiuolaikinį kultūrinį vyksmą kuo daugiau vaikų bei jaunimo, plėsti jų pasaulėžiūrą, ugdyti jaunų žmonių kūrybinius gebėjimus – tai tikslas, kuris buvo numatytas ir pateikiant Alytaus r. savivaldybės viešosios bibliotekos Butrimonių filialo projektą Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai dėl „Kūrybinių dirbtuvių“ Butrimonyse.

Praniūnų biblioteka įgyvendindama projektą „Kūrybiškas laisvalaikis“, rugpjūčio mėnesį dienomis organizavo tris edukacines popietes bendruomenės vaikams. Visus tris užsiėmimus vedė lėlių kūrėja Rasa Benedikienė. Projektas „Kūrybiškas laisvalaikis“ buvo įgyvendinamas Alytaus rajono savivaldybės vaikų užimtumo projekto lėšomis.

Technologiniai veiksniai

Į gamybą orientuotos inovacinės veiklos efektyvumą labiausiai lemia technologiniai pasikeitimai, kurie nuolat vyksta išorinėje aplinkoje. Neįvertinus minėto veiksnio, inovacinės veiklos rezultatas gali tapti nekonkurentiškas. Pabrėžtina ir tai, kad itin daug reikšmės inovacinei veiklai turi intelektinis potencialas – informacija. Plinta daugybė esamų ir vis naujai atsirandančių kanalų, padeda laiku ir deramai įvertinti technologinius veiksnius (naujos technologijos, medžiagos, technika). Nesugebėti laiku reaguoti į nuolat vykstančius pasikeitimus inovacinei veiklai gali būti pražūtinga.

Ilgalaikėje perspektyvoje svarbiausias ir patikimiausias Lietuvos ekonomikos augimo šaltinis yra žinios, technologijos ir žmonių ištekliai. Tokią išvadą lemia dvi priežastys.

Pirma, Lietuvos vietinė rinka yra labai maža, o jos tradicinių produktų eksporto rinkos taip pat yra ribotos arba jose yra stipri konkurencija. Dėl šios priežasties, eksporto nevykdančios įmonės, šiuo, globalinės krizės laikotarpiu susidūrė su itin didelėmis problemomis ir dauguma jų priverstos bankrutuoti arba reorganizuoti savo veiklą.

Antra, Lietuvoje jau senokai pasibaigė periodas, kai verslo įmonės galėjo palyginti nesunkiai, gaminant standartinius produktus, be didesnių pastangų ar taikant gana elementarius verslo organizavimo metodus gauti pelną. Šiuo sunkiu periodu, kai ekonomikos nuosmukis pasiekė apogėjų, siekiant sėkmingai plėtoti ir vystyti verslą, jau reikia išsiugdyti tokias kokybes, kurios siejasi su sėkmingos konkurencijos veiksniais. Norint įsitvirtinti naujose rinkose, Lietuvai reikia naujų technologijų ir inovacijų.

Pagrindinės Alytaus rajono problemos – didžiųjų įmonių žlugimas. Vietoj žlugusių didžiųjų

įmonių kūrėsi smulkusis ir vidutinis verslas. Didžioji dalis Alytaus rajono įmonių stengėsi vykdyti inovacines veiklas: kūrė naujus ir tobulino esamus produktus, diegė naujas ir modernias technologijas, pažangius vadybos metodus, kokybės valdymo sistemas. Dalis įmonių ir toliau planuoja investuoti į inovacijų diegimą. Pagrindinis veiksnys, skatinantis inovacijų diegimą versle, – išaugęs įmonės konkurencinis pranašumas, kuris suteikia stiprų pagrindą sparčiai inovacijų plėtrai, kad inovacinių projektų inicijavimas susijęs su įmonės ateities vizija ir ilgalaikiais tikslais, taip pat manoma, kad inovacijų diegimas išgelbės įmonę nuo gresiančios krizės.

Viena iš didžiausių kliūčių, su kuriomis tenka susidurti naujus produktus ir procesus diegiančioms įmonėms – didelės investicijos ir per mažas inovacijų finansavimas. Priežastis – didelės išlaidos ir ekonominė naujovių diegimo rizika, ilgas inovacijų atsipirkimo laikas ir tinkamų lėšų šaltinių stoka. Kitas svarbus veiksnys – aukštos kvalifikacijos darbuotojų trūkumas. Alytaus miesto įmonių tyrimas parodė, kad inovacijų plėtrą stabdo tinkamos srities ir kvalifikacijos specialistų stygius arba prastokas jų parengimas. Žema verslininkų kvalifikacija ir aktyvumas dalyvaujant inovacinėje veikloje – viena aktualiausių inovacijų valdymo problemų.

Įmonėms trūksta informacijos inovacijų klausimais. Daugelis įmonių susiduria su problema ieškomos naujų technologijų, partnerių, kurie galėtų finansuoti naujų produktų ar paslaugų kūrimą. Daugelį gamybos atnaujinimo ir modernizavimo klausimų įmonės sprendžia neturėdamos pakankamai informacijos ir vadybinio pasirengimo, naudojant tokias priemones kaip verslininkų informatyvumo didinimas apie naujas verslo galimybes vietinėse ir tarptautinėse rinkose, apie galimus partnerius, viešųjų pirkimų bei kooperacijos su didesnėmis įmonėmis galimybes, technologines ir kitas inovacijas, finansavimo galimybes.

Alytaus rajono savivaldybėje taip pat diegiamos naujausios technologijos, įdiegus jas pagerės savivaldybės administracijos vidaus administravimo ir valdymo tobulinimas. Įgyvendintas projektas yra pakankamai inovatyvus – programiniai sprendiniai pritaikomi konkretiems Alytaus rajono savivaldybės poreikiams. Programiniai sprendiniai sukurti taip, kad bus palikta nuolatinio tobulinimo galimybė – keičiantis įstatymams, savivaldybės valdymo struktūrai ar, paprasčiausiai, pagal savivaldybės darbuotojų poreikius ir pastabas, bus galima įterpti naujus modulius arba atnaujinti senus. Pagrindinė projekto pridėtinė vertė – nuolatinis tobulinimas ir lankstus reagavimas į besikeičiančią situaciją. Įgyvendinami projektai skirti įtraukti gyventojus į demokratijos procesus. Alytaus rajono savivaldybės administracija el. demokratijos priemonėmis siekia remti elektroninių sistemų, leidžiančių reikšti pilietinę nuomonę įvairiais valstybiniais ar regioniniais klausimais, kūrimą; plėtoti priemones, leidžiančias savivaldybės gyventojams daugiau sužinoti apie su jų gyvenimu susijusius valdžios sprendimus ir teikti pastabas teisės aktų projektams, diskutuoti, balsuoti ir kurti priemones, įtraukiančias jaunimą į jų socialinę aplinką. Projektu bus sukurtos ir įdiegtos el. priemonės, kuriomis savivaldybės atstovai galės pateikti visuomenei aktualius duomenis. Sukurtos el. priemonės rinkėjui leis užfiksuoti savo nuomonę savivaldybių tarybų svarstomais ir priimamais nutarimais ir palyginti savo nuomonę su politinių partijų ir atskirų tarybos narių valia vienu ar kitu klausimu. Numatoma įgyvendinti tokias veiklas: savivaldybės internetinės svetainės struktūros ir funkcionalumo modernizavimą pagal el. demokratijos principus ir nustatytus poreikius; kokybės vadybos sistemų diegimas Alytaus rajono savivaldybės administracijoje, gerinant piliečių aptarnavimą. Būtų gerinama viešųjų paslaugų kokybė.

Vidaus veiksniai:

Teisinė bazė. Alytaus rajono savivaldybė organizuodama savo veiklą vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir vidiniais dokumentais: Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos Valstybės tarnybos įstatymu, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymu, Alytaus rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, Alytaus rajono savivaldybės administracijos veiklos nuostatais ir kitais savivaldos institucijų veiklą reglamentuojančiais dokumentais.

Organizacinė struktūra. Vietos savivalda – įstatymo nustatyto valstybės teritorijos administracinio vieneto – savivaldybės – teisė laisvai ir savarankiškai tvarkytis pagal Lietuvos Respublikos

Konstituciją ir kitus Lietuvos Respublikos įstatymus per administracinio vieneto nuolatinių gyventojų tiesiogiai išrinktų atstovų į savivaldybės tarybą bei jos sudarytą vykdomąją ir kitas institucijas.

Vietos savivaldos principus Alytaus rajone įgyvendina šios vietos savivaldos institucijos: atstovaujamoji – Alytaus rajono savivaldybės taryba ir vykdomoji – Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktorius, turinčios vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas.

Pagal veiklos pobūdį savivaldybių funkcijos skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka įgyvendina savivaldybės taryba. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba, savivaldybės administracijos direktorius, kiti savivaldybės įstaigų ir tarnybų vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktais ar savivaldybės tarybos sprendimais suteiktos viešojo administravimo teisės savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia savivaldybių įsteigti paslaugų teikėjai arba kiti viešai pasirenkami fiziniai bei juridiniai asmenys, sudarę sutartis su savivaldybėmis.

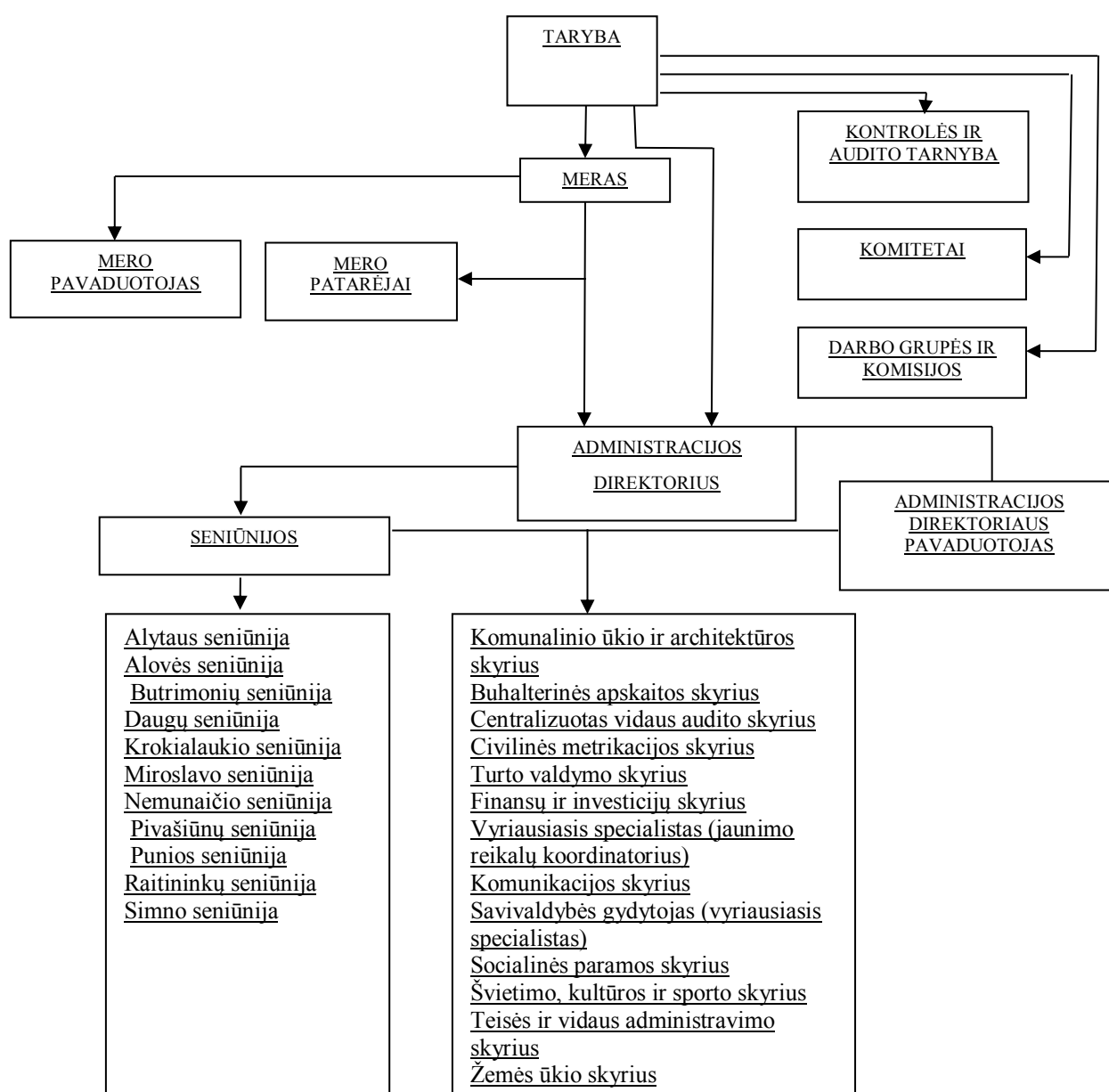
Alytaus rajono savivaldybės atstovaujamoji institucija išrinkta ketveriems metams savivaldybių rinkimuose, vykusiuose 2019 m. kovo 3 d. Rinkimus laimėjusios partijos sudarė naują koaliciją. Tarybą sudaro 25 tarybos nariai. Iš savivaldybės narių sudaromi tarybos komitetai, kurių pagrindinės funkcijos yra klausimų nagrinėjimas ir teikimas tarybai ir merui svarstyti, kontroliuoti, kaip laikomasi įstatymų bei kaip vykdomi tarybos sprendimai, mero potvarkiai.

Sudaryti 6 Alytaus rajono savivaldybės komitetai: Ekonomikos ir biudžeto, Švietimo, kultūros ir sporto, Sveikatos apsaugos ir socialinių reikalų komitetas, Komunalinio ūkio plėtros ir aplinkos apsaugos, Kaimo plėtros ir investicijų, Kontrolės. Sudarytos komisijos: Teisėsaugos ir teisėtarkos, Etikos, Peticijų, Antikorupcinė.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba – prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas, kaip vykdomas biudžetas, atskaitingas Tarybai.

Alytaus rajono savivaldybės administracija yra viešasis juridinis asmuo, kurio steigėja yra Taryba, jos vadovas – Savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės administraciją sudaro struktūriniai ir struktūriniai teritoriniai padaliniai – seniūnijos. 2020 m. sausio 15 d. įsigaliojo nauja Alytaus rajono savivaldybės administracijos struktūra (patvirtinta Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2019-10-24 sprendimu Nr. K-181), kurią sudaro savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai, iš viso 11, t. y. Komunalinio ūkio ir architektūros skyrius, Buhalterinės apskaitos skyrius, Centralizuotas vidaus audito skyrius, Civilinės metrikacijos skyrius, Turto valdymo skyrius, Finansų ir investicijų skyrius, Komunikacijos skyrius, Socialinės paramos skyrius, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Teisės ir vidaus administravimo skyrius ir Žemės ūkio skyrius. Į struktūrinius padalinius neįeinantys valstybės tarnautojai, t. y. Savivaldybės gydytojas (vyriausiasis specialistas) ir Vyriausiasis specialistas (jaunimo reikalų koordinatorius).

Taip pat į Alytaus rajono Savivaldybės administracijos struktūrą įtraukiama 11 seniūnijų: Alytaus, Alovės, Butrimonių, Daugų, Krokialaukio, Miroslovo, Nemunaičio, Pivašiūnų, Punios, Raitininkų, Simno.

14 pav. Alytaus rajono savivaldybės administracijos struktūra

Žmogiškieji ištekliai (pareigybės, kvalifikacija). Nuolat kintančioje aplinkoje formuojasi naujas požiūris į instituciją kaip veiklos sistemą, kurioje darbuotojai, tai yra žmogiškieji ištekliai, tampa

svarbiausia ir aktyviaja sistemos dalimi, lemiančia institucijos veiklos efektyvumą. Žmogiškųjų išteklių efektyvus valdymas yra gyvybiškai svarbus veiksnys, siekiant savivaldybės tikslų bei naudos kiekvienam individui, organizacijai ir visuomenei.

Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2019 m. spalio 24 d. sprendimu K-182 nustatytas didžiausias leistinas Alytaus rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų pareigybių ir darbuotojų dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių užmokestį iš savivaldybės biudžeto, skaičius – 185. Įsigalioja sprendimas 2020 m. sausio 15 d.

Yra patvirtina mero, mero pavaduotojo, 2 mero patarėjo ir tarybos sekretoriaus (politinio asmeninio pasitikėjimo) pareigybės, kurios į bendrą administracijos patvirtintą etatų skaičių neįskaičiuojamos. Savivaldybės darbuotojams būtina tobulinti žmogiškųjų išteklių valdymą bei administracinius gebėjimus, todėl organizuojami įvairūs darbuotojų mokymai: stažuotės, seminarai, kvalifikacijos kėlimo renginiai.

Planavimo sistema. Pagrindiniai planavimo dokumentai, kuriais vadovaujamosi planuojant rajono plėtrą ir savivaldybės veiklą, yra šie:

- Alytaus rajono savivaldybės 2013–2020 m. strateginės plėtros planas, patvirtintas Savivaldybės tarybos 2013 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. K-54 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės 2013–2020 metų strateginės plėtros plano patvirtinimo“. Plane išdėstyta rajono vizija, ilgalaikiai prioritetai, tikslai, uždaviniai ir veiksmai strategijai įgyvendinti;
- Alytaus rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas. Pagrindinis teritorijų planavimo dokumentas, privalomas visoms institucijoms ir reglamentuojantis darnią savivaldybės teritorijų plėtrą;
- Trimetis Savivaldybės strateginis veiklos planas (toliau – ARSVP). Savivaldybės strateginiai veiklos planai rengiami planuojant Savivaldybės veiklą ateinantiems trejiems metams ir kasmet atnaujinami;
- Alytaus rajono savivaldybės administracijos ir seniūnijų metiniai veiklos planai, savivaldybės įstaigų metiniai planai;
- Metinis savivaldybės biudžetas.

Alytaus rajono savivaldybės strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2013 m. birželio 14 d. sprendimu Nr. K-169 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės strateginių veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo priežiūros tvarkos aprašo tvirtinimo“ (pakeitimai: 2014 m. rugpjūčio 8 d. sprendimu Nr. K-234 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2013 metų birželio 14 d. sprendimo Nr. K-169 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės strateginių veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo priežiūros tvarkos aprašo tvirtinimo“ pakeitimo“, 2014 m. lapkričio 24 d. sprendimu Nr. K-340 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2013 metų birželio 14 d. sprendimo Nr. K-169 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės strateginių veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo priežiūros tvarkos aprašo tvirtinimo“ pakeitimo“ ir 2015 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. K-244 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2013-06-14 sprendimo Nr. K-169 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės strateginių veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo priežiūros tvarkos aprašo tvirtinimo“ pakeitimo“). Šis tvarkos aprašas reglamentuoja kasmetinį Alytaus rajono savivaldybės trejų metų strateginio veiklos plano rengimą, svarstymą, tvirtinimą Alytaus rajono savivaldybės taryboje, strateginio veiklos plano koregavimą ir įgyvendinimo priežiūrą. Tai dokumentas, sudarantis sąlygas koordinuoti ir kontroliuoti Alytaus rajono savivaldybės strateginių veiklos planų įgyvendinimą, vertinti strateginio veiklos plano įgyvendinimo poveikį rajonui, prireikus papildyti ar keisti Alytaus rajono savivaldybės strateginius veiklos planus. Taip pat šiame tvarkos apraše be strateginių veiklos planų rengimo, numatyta strateginių plėtros planų ir metinių planų rengimas ir koregavimas.

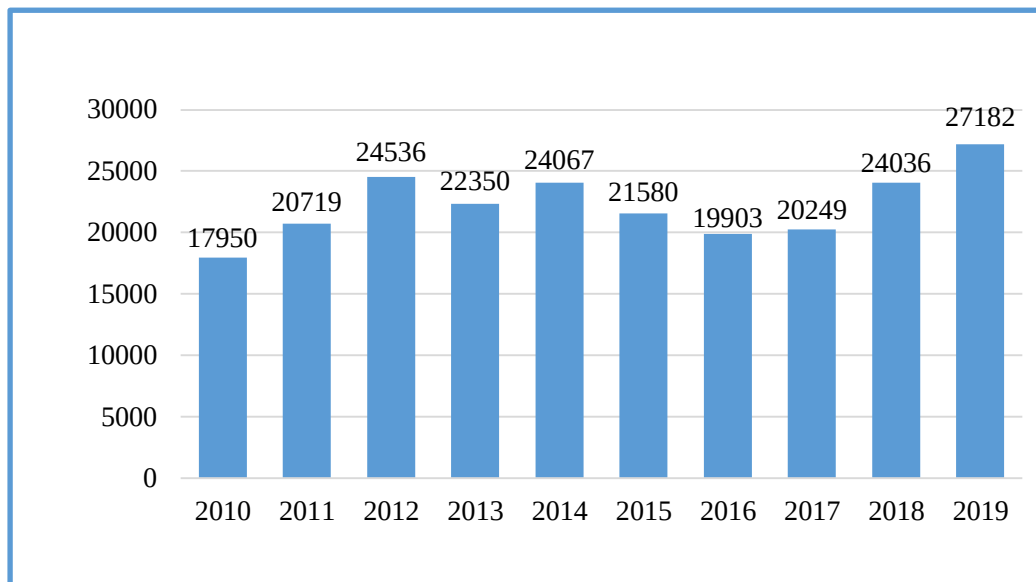
Finansiniai ištekliai. Alytaus rajono savivaldybės strateginio veiklos plano programų įgyvendinimui naudojamas vienas iš pagrindinių finansavimo šaltinių – Alytaus rajono savivaldybės biudžeto lėšos (biudžetas ir tikslinės dotacijos). Tačiau kiekvienais metais įvairiems projektams įgyvendinti pritraukiamas finansavimas ir iš kitų šaltinių. Tai ES struktūrinių fondų ir programų lėšos, valstybės biudžeto lėšos. Kiekvienas asignavimų valdytojas yra atsakingas už teisingą programų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų, už paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą

ir efektyvumą.

Alytaus rajono savivaldybės 2010–2019 metų biudžeto pajamas sudaro:

- Mokesčiai. Pajamų ir pelno mokesčiai (gyventojų pajamų mokestis), turto mokesčiai (žemės mokestis, paveldimo turto mokestis, nekilnojamo turto mokestis), prekių ir paslaugų mokesčiai (mokesčiai už aplinkos teršimą, rinkliavos).
- Dotacijos. Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos, dotacijos iš kitų valdymo lygių.
- Kitos pajamos. Turto pajamos, pajamos už prekes ir paslaugas, pajamos iš baudų ir konfiskacijos, kitos neišvardytos pajamos.
- Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos. Ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamos (žemės ir žemės gelmių išteklių realizavimo pajamos).

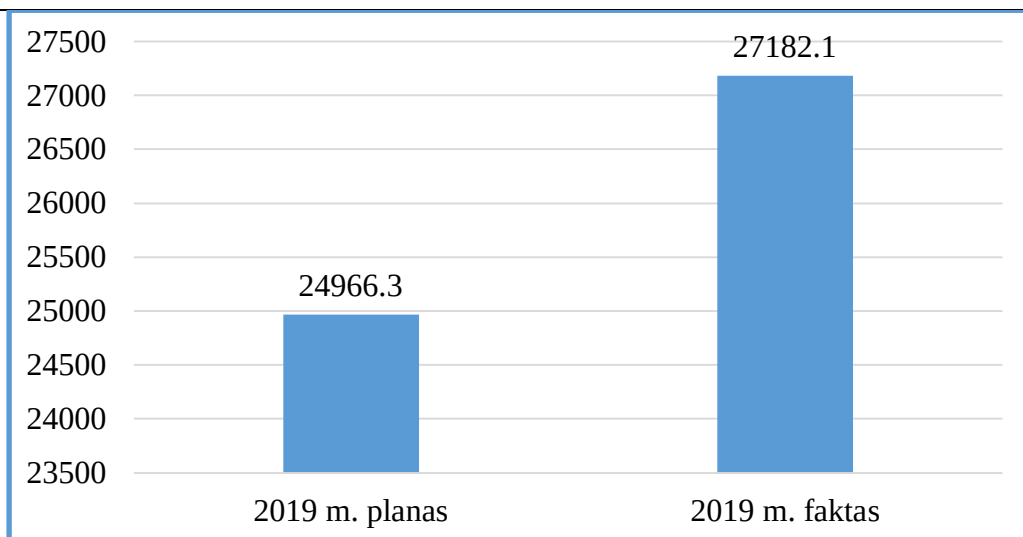
Didžiausią savivaldybės biudžeto pajamų dalį kasmet sudaro mokesčiai ir dotacijos. Biudžeto pajamos nuo 2010 iki 2012 metų didėjo, 2013 metais pastebimas sumažėjimas, tačiau 2014 metais biudžeto pajamos padidėjo 7,7 proc. lyginat su 2013 metais, kadangi buvo paimta paskola investicinių projektų įgyvendinimui. 2015 metais pastebimas pajamų sumažėjimas 10,3 proc. Lyginant 2017 su 2016 m. pajamų gavimas didesnis 1,8 proc. 2016-2019 m. laikotarpyje pastebimas biudžeto pajamų augimas, kurį labiausiai lėmė gaunama didesnė mokesčių dalis (žr. 17 pav.).

15 pav. Alytaus rajono savivaldybės biudžeto pajamų kitimas 2010–2019 metais, tūkst. Eur
Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės administracija, 2019

Alytaus rajono savivaldybės biudžetas 2019 m. gavo **27 mln. 182,1 tūkst. eurų** pajamų. Iš jų gyventojų pajamų mokesčio gauta 13 mln. 698,1 tūkst. eurų, turto mokesčių 1 mln. 9,9 tūkst. eurų, **29,8 tūkst. eurų** gauta prekių ir paslaugų mokesčių t. y. mokesčiai už aplinkos teršimą. **10 mln. 843,6 tūkst. eurų** gauta tikslinių dotacijų. Iš šių dotacijų 3 mln. 590,7 tūkst. eurų skirta mokinio krepšeliui finansuoti, 2 mln. 442,5 tūkst. eurų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, 91,9 tūkst. eurų savivaldybės vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, taisyti, prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, iš apskrities perimtoms įstaigoms išlaikyti 175,8 tūkst. eurų. 887,3 tūkst. eurų gauta iš Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų einamiesiems tikslams. Kitų dotacijų einamiesiems tikslams gauta 91,0 tūkst. eurų, iš jų: 18,6 tūkst. eurų tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriaus pareigybei išlaikyti, 58,3 tūkst. eurų patirtai žalai kompensuoti dėl ekstremalios situacijos, kilus gaisrui Alytaus miesto padangų perdirbimo įmonėje UAB „Ekologistika“ ir 14,1 tūkst. eurų neformaliai švietimui.

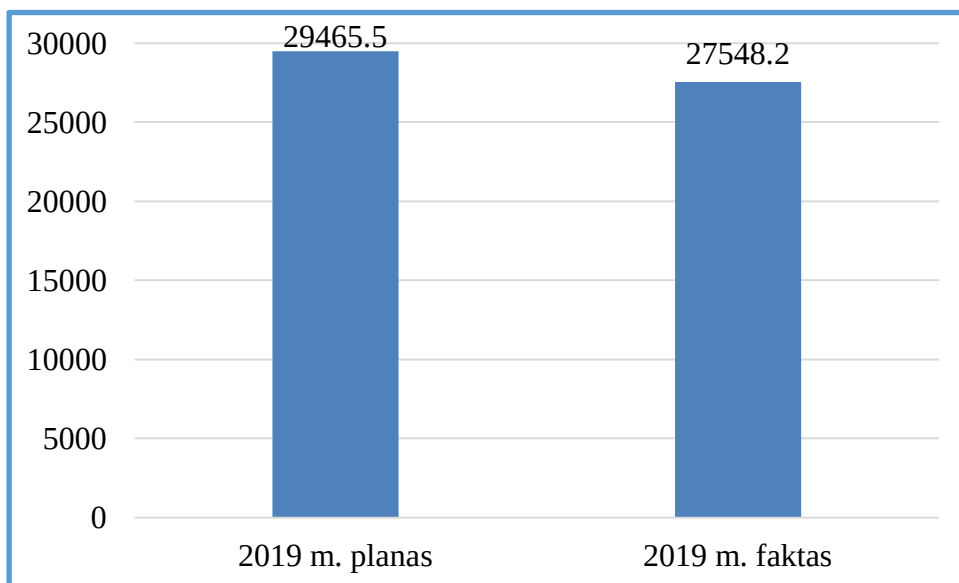
Savivaldybės tikslinės dotacijos turtui įsigyti gauta 3 mln. 564,4 tūkst. eurų, iš jų: 1 mln. 765,9 tūkst. eurų savivaldybės vietinės reikšmės keliams tiesti, taisyti, prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, 1 mln. 788,6 tūkst. eurų dotacija iš Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų turtui įsigyti.

16 pav. Alytaus rajono savivaldybės planuotos ir faktinės biudžeto pajamos 2019 m. (tūkst. Eur)

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės administracija, 2020

Kitų pajamų gauta 1 mln. 576,1 tūkst. eurų, iš jų didžiausią dalį 1 mln. 457,3 tūkst. eurų sudaro pajamos už prekes ir paslaugas, iš jų: 857,6 tūkst. eurų vietinė rinkliava už atliekų surinkimą. Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamų gauta 24,6 tūkst. eurų, iš jų: 8,7 tūkst. eurų už parduotus žemės sklypus ir 15,9 tūkst. eurų infrastruktūros ir kitų statinių realizavimo pajamos. Savivaldybės biudžeto pajamų planas įvykdytas 108,87 proc., gauta 2 mln. 215,8 tūkst. eurų daugiau nei planuota.

17 pav. Alytaus rajono savivaldybės planuotos ir faktinės biudžeto išlaidos 2019 m. (tūkst. Eur)

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės administracija, 2020

Savivaldybės biudžeto faktinės išlaidos sudarė 27 548,2 tūkst. Eur (žr. 17 pav.). 2019 metais daugiausia išlaidų – 25,9 proc. buvo panaudota švietimui, 19,2 proc. – būstui ir komunalinui ūkiui, 16,0 proc. – investicijoms ir sąlugų verslo plėtrai gerinimui, 14,8 proc. – socialinei apsaugai ir 13,9 proc. - savivaldybės veiklos užtikrinimui ir pagrindinių funkcijų vykdymui.

Apskaitos tinkamumas. Alytaus rajono savivaldybėje apskaita tvarkoma Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Nuo 2010 m. sausio 1 d. apskaita Savivaldybėje tvarkoma ir finansinės ataskaitos rengiamos pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS).

Ryšių sistema, informacinės ir komunikavimo sistemos. Alytaus rajono savivaldybės įvaizdžio formavimui reikšminga savivaldybės interneto svetainės www.arsa.lt, kuri nuolat atnaujinama.

Interneto svetainės skyriuje „Savivaldybės informacija“ skelbiami savivaldybės informaciniai pranešimai, „Naujienos“ – savivaldybės įmonių, įstaigų ir bendruomenių informaciniai pranešimai, skyriuje „Skelbimai“ – savivaldybės, savivaldybės įmonių ir įstaigų skelbimai. Savivaldybė kaip komunikacijos kanalą naudoja socialinį tinklą „Facebook“.

Siekiant gerinti gyventojų aptarnavimą Savivaldybės administracijoje, ir toliau planuojama modernizuoti informacines sistemas ir plėsti e. paslaugų spektrą pasinaudojant ES parama. 2010 m. buvo pradėtas projektų vykdymas: „Savivaldybės finansinių išteklių valdymo tobulinimas diegiant šiuolaikiškas informacines sistemas (VSAFAS)“, „Savivaldybės teikiamų elektroninių paslaugų (e. demokratijos, „vieno langelio“ principo tobulinimas) plėtra“. Įgyvendinus projektus, buvo patobulinta biudžeto planavimo, konsolidavimo ir vykdymo kontrolės informacinė sistema, įdiegti nauji moduliai bei išplėstas esamų modulių funkcionalumas, patobulinta dokumentų paieška su aktualia redakcija. Sudaryta galimybė transliuoti savivaldybės tarybos posėdžius.

Atnaujinta savivaldybės administracijos Architekto skyriuje naudojama geografinės informacinės sistemos (GIS) programinė įranga. Įsigyta nauja ArcGIS versija, leisianti vartotojams naudotis bet kokiais geografinės informacinės sistemos šaltiniais, t. y. žemėlapiais, geoduomenų bazėmis, vaizdiniais duomenimis, įrankiais ir t. t. bei visa tai panaudoti bendram veiklos koordinavimui, skaidrumo ir sklandaus pasidalijimo informacija užtikrinimui, sąnaudų mažinimui ir kitų uždavinių sprendimui, efektyvesniam savivaldybės specialistų bendradarbiavimui. ArcGIS suteikia galimybę kurti žemėlapius bei atlikti geoerdvinę analizę didesniai ratui žmonių, suteiks galimybę rajono gyventojams surasti daugiau aktualios informacijos viešinamais žemėlapiais. Parengtas interaktyvus rajono savivaldybės trimatis žemėlapis, leidžiantis matyti rajoną trimatėje erdvėje. Atnaujinta programinė įranga leidžia rinkti duomenis rajono teritorijoje ir tuo pačiu metu juos publikuoti žemėlapiuose.

Vidaus darbo kontrolė. Alytaus rajono savivaldybės administracijoje veikia savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba. Jų veiklos tikslas – sistemingai ir visapusiškai vertinti rizikos valdymą ir vidaus kontrolę, padėti įgyvendinti viešojo juridinio asmens, jam pavaldžių ir jo valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų veiklos tikslus.

Pagrindiniai uždaviniai – nustatyti, ar viešasis juridinis asmuo savo veikloje laikosi teisės norminių aktų, patarti viešojo juridinio asmens vadovui, kaip mažinti rizikos veiksnių įtaką viešojo juridinio asmens veiklai bei teikti rekomendacijas dėl viešojo juridinio asmens veiklos ir vidaus kontrolės tobulinimo, vertinti viešojo juridinio asmens strateginių arba kitų veiklos planų, programų vykdymą bei valstybės ir savivaldybės turto naudojimą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriais bei lėšų, gautų iš Europos Sąjungos bei užsienio institucijų ar fondų, administravimą ir panaudojimą.

Centralizuota vidaus audito ir kontrolės tarnyba, savo veikloje vadovaujasi Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo nuostatomis bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais vidaus auditą.

Savivaldybėje įdiegta kompiuterinė buhalterinės apskaitos sistema „Biudžetas“. Ši sistema leidžia vesti atskirą buhalterinę apskaitą pagal kelis finansavimo šaltinius (valstybės, vietinį ar kt. biudžetą), vykdyti kitus tik biudžetinių organizacijų apskaitai būdingus veiksmus – pildyti asignavimų ir išlaidų knygas, spausdinti sąmatas ir jų vykdymo apyskaitas ir dar daugelį kitų funkcijų. Ši programa apima visus Alytaus rajono savivaldybės administracijos struktūrinius padalinius.

Taip pat savivaldybėje įdiegta kompiuterinė dokumentų valdymo sistema „Doclogix“. Ji užtikrina spartų, patogų automatizuotą savivaldybės veiklos procesų ir dokumentų valdymą. Sistemoje registruojami gaunami ir siunčiami raštai, pavedimai ir jų vykdymo kontrolė, registruojamos sutartys. Tai užtikrina dokumentų saugumą, greitą jų paiešką ir kontrolės sistemą.

Taip pat nuolat tobulinama ir prižiūrima savivaldybės teisės aktų bazė. Sistema leidžia kaupti teisės aktus, viešai juos publikuoti, vykdyti paiešką.

SSGG (stiprybių, silpnųjų, galimybių ir grėsmių) analizė:

Stiprybės

- ✓ Patraukli gamta ir kraštovaizdis.
- ✓ Palanki geografinė padėtis transporto paslaugų plėtojei.

✓ Prieinamos įvairiapusiškos papildomo ugdymo galimybės jaunimui ir suaugusiems. ✓ Efektyviai tvarkoma viešojo infrastruktūra (savivaldybėje švaru ir tvarkinga). ✓ Santykinai saugi gyvenamoji aplinka, žemas nusikalstamumo lygis, lyginant su šalies vidurkiu. ✓ Veikia savivaldybės verslininkus jungiantis ir skatinantis verslo informacinis centras. ✓ Švietimo ir ikimokyklinio ugdymo įstaigos pasiekiamos visiems savivaldybės gyventojams (arti). ✓ Alytaus rajono savivaldybėje viešosios paslaugos teikiamos operatyviai. ✓ Mažas triukšmingumas savivaldybėje – tinkama vieta ramiam gyvenimui. ✓ Pakankamai aukštas socialinės, švietimo, gydymo ir kitas viešąsias paslaugas teikiančių darbuotojų išsilavinimas ir profesinis pasirėngimas. ✓ Nebrangus nekilnojamas turtas.	
Silpnybės ✓ Santykinai žemas tiesioginių užsienio bei materialių investicijų lygis. ✓ Santykinai didelis socialinės paramos gavėjų skaičius mažina savivaldybės konkurencingumą pritraukiant verslą. ✓ Neišnaudojamas gamtinis rekreacinis potencialas, prastai išvystyta viešojo turizmo sektoriaus infrastruktūra (ženklėjimas, kelių nuorodos, teritorijų schemos ir pan.), trūksta dviračių takų, paplūdimių, stovyklų ir kt.). ✓ Mažėjantis gyventojų skaičius. ✓ Aukštas nedarbo lygis. ✓ Aukštąjį išsilavinimą didžiuosiuose miestuose įgijęs jaunimas negrįžta dirbti ir gyventi į savivaldybę. ✓ Didelis kvalifikuotos darbo jėgos socialinis mobilumas, aktyvūs emigraciniai procesai į didžiuosius šalies miestus bei užsienį. ✓ Laisvalaikio praleidimo paslaugų ir pramogų stoka. ✓ Nepakankamas verslumo supratimas. ✓ Aukštų technologijų gamybos įmonių stoka.	
Galimybės ✓ Galimybės pasinaudoti ES struktūrinės paramos teikiama finansine ir technine pagalba. ✓ Socialiai remtinų ir socialinės rizikos asmenų dalies sumažinimas. ✓ Viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimo plėtra, inicijuojant ir įgyvendinant projektus partnerystės principu. ✓ Gyventojų verslumo ugdymas, naujų verslo finansavimo formų bei instrumentų panaudojimas, plėtojant smulkaus ir vidutinio verslo sektorių. ✓ Darbuotojų kompetencijos kėlimas, pasinaudojant žmogiškųjų išteklių plėtrai skirtų finansinių išteklių galimybėmis. ✓ Nevyriausybinių organizacijų iniciatyvų skatinimas ir veiklos plėtra švietimo ir kultūros sektoriuose. ✓ Kaimo bendruomenių stiprinimas. ✓ Turizmo plėtros aktyvinimas.	
Grėsmės ✓ Šalies ekonominė krizė ir jos ilgalaikiai padariniai ribos socialinės ir ekonominės savivaldybės plėtros galimybes (nedarbas, kylančios paslaugų kainos, emigracija ir t.t.). ✓ Spartus gyventojų senėjimas ir mažėjantis darbingo amžiaus asmenų skaičius, didėjanti emigracija mažins savivaldybės ekonominį potencialą, neleis pritraukti tiesioginių investicijų bei užtikrinti ekonominę plėtrą. ✓ Investicinių lėšų stygius neleis viešojo sektoriaus institucijoms bei privataus verslo įmonėms pasinaudoti ES struktūrinių fondų teikiamomis galimybėmis. ✓ Jaunų žmonių išvykimas iš rajono.	

	gyventojų poreikius ir tenkinti gyventojų lūkesčius, gerinant jų gyvenimo kokybę.
Strateginiai pokyčiai	Modernizuojamas rajonas, plėtojant inžinerinę ir susiekimo infrastruktūrą, saugant teritorijų savitumą. Gerinama gyventojų gyvenimo kokybė, siekiant žmogaus ir aplinkos santarvės, skatinant darbo vietų kūrimą, sudarant sąlygas verslo plėtrai.

Institucijos strateginiai tikslai ir efekto kriterijai:	
Kodas	INSTITUCIJOS STRATEGINIO TIKSLO PAVADINIMAS
01	KURTI PILIETIŠKĄ, IŠSILAVINUSIĄ, KŪRYBIŠKĄ, SVEIKAI IR SAUGIAI GYVENANČIĄ BENDRUOMENĘ
Strateginio tikslo aprašymas: ugdymo siekiamybės – pilietiškos, savarankiškai, kūrybiškai ir konstruktyviai mąstančios, gebančios remtis įvairių kultūrų vertybėmis asmenybės. Siekiama skurde gyvenantiems, ties skurdo riba atsidūrusiems ir socialinę atskirtį patiriantiems asmenims suteikti įgūdžių ir galimybių patiems pasirūpinti savimi, savo gyvenimo kokybe ir likimu.	
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa (-os):	
Kodas	Vykdomos programos pavadinimas:
01	Jaunimo politikos įgyvendinimas;
08	Kultūros veiklos plėtra ir jos vaidmens bendruomenės gyvenime stiprinimas;
09	Švietimo, sporto paslaugų tiekimas ir plėtra savivaldybės teritorijoje;
10	Socialinės apsaugos plėtojimas, skurdo ir socialinės atskirties mažinimas ir sveikatos apsauga
Efekto kriterijai:	
E-01-01-01 Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų institucinės paramos ir organizacijų potencialo plėtojimo skaičiaus kitimas, vnt.	
E-01-08-01 Renginių skaičiaus Alytaus rajone didėjimas, proc.	
E-01-08-02 Sutvarkyti pastatai ir pastatai pritaikyti bendruomenės poreikiams, skatinamas etnokultūros puoselėjimas, apsaugotos nekilnojamų ir kilnojamųjų kultūros vertybės	
E-01-09-01 Mokinių, gavusių Brandos atestatus, dalis nuo visų baigusių IV gimnazijos klasę mokinių skaičiaus, proc.	
E-01-09-02 Mokinių, gavusių Pagrindinio išsilavinimo pažymėjimus, dalis nuo visų baigusių 10 klasę (II gimnazijos klasę) mokinių skaičiaus, proc.	
E-01-09-03 Mokinių, gavusių Pradinio išsilavinimo pažymėjimus, dalis nuo visų baigusių 4 klasę mokinių skaičiaus, proc.	
E-01-09-04 Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui lankyti ugdymo įstaigas, įvairius neformaliojo švietimo užsiėmimus atitinkančius abiejų lyčių poreikius, nuolat/išskirtiniais atvejais	
E-01-10-01 Asmenų (šeimų), kurių gebėjimai ir galimybės spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene bei įveikti socialinę atskirtį, buvo sustiprinti, skaičius	
Kodas	SUDARYTI PALANKIĄ APLINKĄ INVESTICIJŲ PRITRAUKIMUI IR VERSLO PLĖTRAI, TURIZMO VYSTYIMUI, RAJONO INFRASTRUKTŪROS OBJEKTŲ IR BŪSTO PRIEŽIŪRAI, UŽIMTUMO DIDINIMUI
02	
Strateginio tikslo aprašymas: pasiekti, kad aplinka Alytaus rajone būtų sveika, švari ir saugi, darniai tenkinanti visuomenės, aplinkosaugos ir ekonomikos poreikius	
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os):	
Kodas	Vykdomos programos pavadinimas:
05	Sąlygų verslo plėtrai sudarymas, patrauklios investicijoms aplinkos formavimas ir turizmo vystymas;
06	Rajono infrastruktūros objektų ir būsto priežiūra, modernizavimas ir plėtra

Efeko kriterijai: E-02-05-01 Ūkio subjektų skaičius Alytaus rajone, vnt. E-02-05-02 Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, proc. E-02-06-01 Kelių (gatvių) su asfaltbetonio danga santykis su visu kelių ir gatvių ilgiu, proc. E-02-06-02 Asmenų apgyvendintų socialiniame būste skaičius, asmenimis Asmenų apgyvendintų savivaldybės būste skaičius, asmenimis	
Kodas 03	UŽTIKRINTI KOMPLEKSIŠKĄ ŽEMĖS SKLYPŲ FORMAVIMĄ IR APLINKOS APSAUGĄ BEI ŽEMĖS ŪKIO PLĖTRĄ
Strateginio tikslo aprašymas: žemės ūkio konkurencingumas, tausūs gamtos išteklių valdymas, darnus teritorinis vystymasis.	
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os):	
Kodas 03 07	Vykdomos programos pavadinimas: Urbanistinės plėtros ir strategijos formavimas; Aplinkos ir kraštovaizdžio apsauga ir žemės ūkio plėtra
Efeko kriterijai: E-03-03-01 Programai skiriamas finansavimas, tūkst. Eur E-03-07-01 Kokybiškai atlikti darbai, suteiktos paslaugos, paruošti dokumentai, priimti sprendimai, proc. E-03-07-02 Surenkamų komunalinių atliekų kiekis, t	
Kodas 04	GERINTI SAVIVALDOS VALDYMO KOKYBĘ
Strateginio tikslo aprašymas: visuomenės lūkesčių tenkinimas ir viešųjų paslaugų kokybės užtikrinimas.	
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os):	
Kodas 02 04	Vykdomos programos pavadinimas: Savivaldybės veiklos, pagrindinių funkcijų vykdymas, strategijos formavimas ir jos įgyvendinimas Informacinės visuomenės plėtra
Efeko kriterijai: E-04-02-01 Gyventojų skaičius Alytaus rajono savivaldybėje metų pradžioje, asmenimis E-04-02-02 Galiojančių licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais ir tabako gaminiais skaičius Alytaus rajone, vnt. E-04-04-01 Programai skiriamas finansavimas, tūkst. Eur	

Bendras lėšų poreikis ir numatomi finansavimo šaltiniai

tūkst. Eur

Ekonominės klasifikacijos grupės	2019-ųjų metų asignavimai	2020-ųjų metų asignavimų planas	2021-ųjų lėšų projektas	2022-ųjų lėšų projektas
1. Iš viso lėšų poreikis:	39.832,2	44.439,4	36.555,7	35.088,6
1.1. išlaidoms, iš jų:	28.373,0	32.769,8	29.809,3	30.151,1
1.1.1. darbo užmokesčiui	8.994,3	10.296,6	8.320,5	8.410,0
1.2. turtui įsigyti	11.459,2	11.669,6	6.746,4	4.937,5
2. Finansavimo šaltiniai:	39.832,2	44.439,4	36.555,7	35.088,6
2.1. Savivaldybės lėšos, iš viso:	27.824,8	33.976,1	26.350,8	26.215,0

2.1.1. Savivaldybės biudžetas, iš jo:	27.824,8	33.976,1	26.350,8	26.215,0
2.1.1.1. Savivaldybės biudžeto lėšos (SB)	19.488,6	21.410,7	17.851,8	17.656,4
2.1.1.2. Dotacijos iš valstybės ir kitų valstybės valdymo lygių (D)	8.336,2	12.565,4	8.499,0	8.558,6
2.2. Valstybės biudžeto lėšos (VB)	6.128,8	8.168,3	7.727,2	7.573,2
2.3. Europos Sąjungos ir kitų užsienio fondų paramos lėšos (ES)	5.815,4	2.204,4	2.394,3	1.215,0
2.4. Kitų šaltinių lėšos(KT)	63,2	90,6	83,4	85,4

Formos pakeitimai:

Nr. [K-201](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-10-05, i. k. 2020-20647

Nr. [K-226](#), 2020-11-12, paskelbta TAR 2020-11-17, i. k. 2020-24067

Nr. [K-269](#), 2020-12-28, paskelbta TAR 2020-12-31, i. k. 2020-29334

Priedų pakeitimai:

01programa.1lentele_2020

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-269](#), 2020-12-28, paskelbta TAR 2020-12-31, i. k. 2020-29334

02programa.1bforma_2020

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-201](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-10-05, i. k. 2020-20647

02programa.1lentele_2020

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-201](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-10-05, i. k. 2020-20647

Nr. [K-226](#), 2020-11-12, paskelbta TAR 2020-11-17, i. k. 2020-24067

Nr. [K-269](#), 2020-12-28, paskelbta TAR 2020-12-31, i. k. 2020-29334

03programa.1lentele_2020

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-269](#), 2020-12-28, paskelbta TAR 2020-12-31, i. k. 2020-29334

05programa.1lentele_2020

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-201](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-10-05, i. k. 2020-20647

Nr. [K-269](#), 2020-12-28, paskelbta TAR 2020-12-31, i. k. 2020-29334

06programa.1bforma_2020

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-201](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-10-05, i. k. 2020-20647

06programa.1lentele_2020

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-201](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-10-05, i. k. 2020-20647

Nr. [K-226](#), 2020-11-12, paskelbta TAR 2020-11-17, i. k. 2020-24067

Nr. [K-269](#), 2020-12-28, paskelbta TAR 2020-12-31, i. k. 2020-29334

06programa.2lentele_2020

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-201](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-10-05, i. k. 2020-20647

Nr. [K-226](#), 2020-11-12, paskelbta TAR 2020-11-17, i. k. 2020-24067

07programa.1lentele_2020

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-201](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-10-05, i. k. 2020-20647

Nr. [K-269](#), 2020-12-28, paskelbta TAR 2020-12-31, i. k. 2020-29334

08programa.1lentele_2020

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-201](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-10-05, i. k. 2020-20647

Nr. [K-226](#), 2020-11-12, paskelbta TAR 2020-11-17, i. k. 2020-24067

Nr. [K-269](#), 2020-12-28, paskelbta TAR 2020-12-31, i. k. 2020-29334

09programa.1lentele_2020

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-201](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-10-05, i. k. 2020-20647

Nr. [K-226](#), 2020-11-12, paskelbta TAR 2020-11-17, i. k. 2020-24067

Nr. [K-269](#), 2020-12-28, paskelbta TAR 2020-12-31, i. k. 2020-29334

10programa.1bforma_2020

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-226](#), 2020-11-12, paskelbta TAR 2020-11-17, i. k. 2020-24067

10programa.1lentele_2020

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-201](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-10-05, i. k. 2020-20647

Nr. [K-226](#), 2020-11-12, paskelbta TAR 2020-11-17, i. k. 2020-24067

Nr. [K-269](#), 2020-12-28, paskelbta TAR 2020-12-31, i. k. 2020-29334

10programa.2lentele 2020

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-201](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-10-05, i. k. 2020-20647

Pakeitimai:

1.

Alytaus rajono savivaldybės taryba, Sprendimas

Nr. [K-201](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-10-05, i. k. 2020-20647

Dėl Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 6 d. sprendimo Nr. K-4 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Alytaus rajono savivaldybės taryba, Sprendimas

Nr. [K-226](#), 2020-11-12, paskelbta TAR 2020-11-17, i. k. 2020-24067

Dėl Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 6 d. sprendimo Nr. K-4 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Alytaus rajono savivaldybės taryba, Sprendimas

Nr. [K-269](#), 2020-12-28, paskelbta TAR 2020-12-31, i. k. 2020-29334

Dėl Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 6 d. sprendimo Nr. K-4 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo